

تۆ كاپىتى !

ئەو كەشتىيەى تۆ دەگە يە نىت، بە كە نارى سەر كە وتن

نوسىنى

موحسین ئەمین

پىدا چوونە وەى:

دكتور بەختيار كە مال تالە بانى

ناوی کتیب: تو کاپتنی
ناوی نووسهر: مو حسین ئەمین
پیداچونهوهو هه له چن: شیرزاد عبدالکریم
دیزاینی ناوهوه: زهرده شت کاوانی
نۆبتهتی چاپ: یه کهم ۲۰۲۰
چاپ: ناوهندی رینوین
تیراژ: ۱۰۰۰ دانسه

له بهر یوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان - هه ریمی کوردستان
ژماره سپاردنی (۱۹۷۲) ی سالی ۲۰۲۰ پیدراوه

07501269689 07701932749

renwen2009@yahoo.com
hakem1423@yahoo.com

سلیمانی - بازاری ئاوباریک - نهومی یه کهم
به رامبه ر کاسۆمۆل - دوکانی ژماره (۶۶)

تۆڭ كاپتتى !

ئەو كەشتىيەي تۆڭ دەگە يەنپت، بە كەنارى سەر كە وتن

نوسىنى

موحسین ئەمین

پيشهكى

دكتور به ختیار كه مال تاله بانى

ژيان له شیوهى كه شتییه كدایه. كه ههنگاو به ههنگاو له خالى سفره وه دهست پى دهكات به ره و كوتا خالى ژيان. به ریوه بردنى ئەم كه شتییه پیوستى به كاپتنىكى باش و وریا ههیه. پیوسته كاپتنى ئەم كه شتییه شارازایهكى ته واوى هه بیته له گهل كه سایه تییهكى به هیز و ئامانجىكى دیاریکراو، چونكه ههچ كه شتییهك. ناگات به مه نزل ئەگەر كاپتنه كهى له میشىكى خویدا ئامانجىكى دیاریکراوى نه بیته كه ههنگاو به ههنگاو لى نزیك بکه ویتته وه. زور جار كه شتى تووشى كیشه و گرفت ده بیته. به تاییه تی له ناوه وه دا كاتیک پارچه كانی كیشه یان ههیه یان کون ده بیته. گەر كاپتنه كه وریا و زیرهك نه بیته كه شتییه كه به ره و نقومبوون ده بات. نووسهر دهیه ویت له ریگهى ئەم كتیبه جوانه وه پیمان بلیته: كه چون كه شتییه كانی ژيانمان به ریوه به رین؟ چون كاپتنىكى سه ركه وتوو بین؟ چون ستافىكى كه شتییه كه مان به ریوه ببهین؟ وه چون بریاری ته ندروست بدهین یان چون ههنگاوى ته ندروست بنیین؟ به ئومیدی ئەوهى گه نجه كان یان ئەو كه سانهى سه ره تاي ژيانیه. ئەم كتیبه بخوینه وه، بو ئەوهى فیربن چون سه ره تا دهست دهكهن به كه شتیوانى. چون رولى كاپتنىكى سه ركه وتوو دهگیرن بو ئەوهى له هیوا و ئامانجه كانیان نزیك بکه ونه وه. دووباره سووپاس بو نووسهر.

به هیواى سوودگه یاندن به گشت لایهك

پيشهكى

موحسين حمدامين شىخه

سوپاس و ستايش بۇ ئەو خودايەي، كە ئىمەي لە نەبوونەو ھىنايە بوون. دروود و سلاوى خوداش برژىت بەسەر مەزنترىن و پىرۆزترىن دروستكراوى سەرزەمىن، پىغەمبەر (محمد ص).

خوينەرى ئازىز ئەو پەرتووكەي كەلە بەردەستت دايە، ھەولى تەواوم داوہ بەوہى، بەتەواوى راستىنەنە و بى چوونە ناو دونىاي خەيالەوہ باسى سەركەوتن و رىگاي سەركەوتن بكەم!

شتانىك نەنووسم، كە لەژيانى راستەقىنەدا پرووى نەدايىت، وەكو ئەوہى ھەندىك خەلك دەيلىن: (تەنھا قسەي ناو كتيبەكان بيت).

نا، دىر بەديرى ئەم وشانەي دەيان خوينىتەوہ، كە باسى سەركەوتن و شكست دەكەن، لەژيانى ئىمەدا پروويان داوہ و لە داھاتووشدا روودەدەن.

نازانم ئەم كتيبە بچووكە تاوہكوو چەند يارمەتيدەرى گەشتەكەي تو دەيىت بەرەو سەركەوتن، بەلام من دلنيايت پىدەدەم ھەست بەئارامى و ئاسوودەي دەكەيت، چونكە گشت وشەكان ھونراوہى عەقلن و بەئاوازي دلەم بۇ ئيوەم نووسيوەتەوہ، دەمەويىت شتىكىش ھەر لەسەرەتاوہ پروون بيت لات، ئەويش ئەوہى، ئەم كتيبە، كە باسى سەركەوتن دەكات، لە يەكەم ھەنگاودا شكستى ھىنا! ئەويش ئەو كاتەبوو، كە من بەم كتيبە بەشدارىم كرد، لەپشبركيىەكى پەرتووك و نەيتوانى پلەي يەكەم وتەنانەت دووہم و سىيەمىش بەدەست بەيىت! بەلام من باوہرم وابوو ئەم كتيبە، شاينى ئەوہى بەگاتە بەردەستى توى خوينەر و لەناو كتيبخانەي مالەكەتدا شوينى ھەبيت، چونكە لە شوينىك بينىم، كەسەركەوتن تەنھا يەك ياساي ھەيە ئەويش تەنھا سەركەوتنە.

کتیبی (تۆ کاپتنی) پیکهاتوو له دوو بهش :

بهشی یه کهم: ریگای سه رکه وتن:

له م به شه دا قسه مان کردوو، له سه ر گرنگی ئامانج و خوراگری مروف، له ریگهی ئامانجه کهیدا. ده مه ویت پیتان بلیم : سه رکه وتن مولکی هیچ کهس نییه به ته نها و گشتمان به شیکمان به رده که ویت له سه رکه وتن، مه گه ر که سیک بوخوی نه یه ویت سه رکه وتن ویت. مروفیش به سه رگه ردانى ده مینیته وه له ژیان تا وه کو ئه و کاته ی ئامانجیک بو ژیانى خوی داده نیت، چونکه ئه و کاته ی ئامانجمان دیاری کرد ده توانین کاری بو بکه ین و پیی بگه ین. به لام گه ر ئامانجیک نه بیت کار بوچ شتیک ده که یه؟ ده ته ویت به بی ئامانج چ ده سته که وتیکت هه بیت؟ ئیمه هه موومان وه کو کاپتنیکی ده ریایی واین، که به رپرسیارین له که شتی ژیانى خومان.

تۆ ده بیت باش درک به وه بکه یه که تۆ کییت و ده ته ویت چ شتیک بکه یه؟

ئه وه ش بزانیته که تۆ بو ئه وه هاتووته بوون، که جیاوازی دروست بکه یه. بو ئه و مه به سته ش گرینگترین خال ئه وه یه، سه ره تا ئامانجیک بو بوونت دابنیته، دواپی ئه وه ی ئامانجیکت بو بوونت دانا گرینگترین کار ئه وه یه ده ست به کار بکه یه، چونکه تۆ باهه ر ئامانجیکی مه زنت هه بیت تا وه کوو کاری بو نه که یه ناگهی به هیچ شوینیک. هه ر بویه گو تراوه: (ئامانج مروفی مه زن و به هیزی ده ویت). ئه و وته یه زور راسته، له ئامانج گرنگتر ئه وه یه مروف بویری ئه وه ی هه بیت ده ست به کار بیت بو به دیهینانی ئامانجه ی سه ره رای هه بوونی کۆسپ و ته نگانه له سه ر ری ئامانجه که ت.

هه بوونی ئازار و ئاسته نگیش له سه ر ریگای سه رکه وتن شتیکه پیویستی به به لکه هینانه وه نیه، چونکه هه موو ئه وانیه که کاروانی ژیانان ده خوینیته وه ده بینیت، کاتیک تامی سه رکه وتنیان چیشته وه، که به رگهی زور ئازاریان گرتوو. له به ر ئه وه ی سه رکه وتن که سی لاوازی ناویت و ته نها که سانی به هیز ده توانن بگه ن پیی.

لەبەشى دووۋەمدا: دواى سەركەوتن و گەيشتن بە ئامانج:

ئەوۋەمان رۈونكر دۆتەو، كە سەركەوتن ھەر چەندىك زەحمەت و قورس بىت و مروڧ، لە پىناو سەركەوتن ئازارى چىشتىت. ئەوۋە مانەو، لە لووتكەى سەركەوتندا دە ھىند قورسە!

چونكە ئەوكات لەسەر مروڧكە پىويستە پارىزگارى بكات لەو ئامانجەى، كە بەشەو و رۆژ لەپىناويدا كارى بۆى كردوۋە.

وہ باسى ئەو كەسانەمان كردوۋە، كە دواى ئەوۋەى توانيان بگەن بەسەركەوتن و ئەوۋەى خەونيان پىوۋ دەبىنى، كە بە دەستى بەينن، بەلام تواناي ئەوۋەيان نەبوو تاكۆتايى پارىزگارى لە رۆژەكانيان بگەن، لەگەل سەركەوتن بن و بوونەوۋە ھاورپى شىكست!

بۆيە ھاورپىكەم ئامادەبە و وەرە پىكەوۋە گەشتىك بگەن بەناو دەرياي ژيان و ئامانجەكانماندا. با بەلەين دووپات بگەينەوۋە. رىگاي سەركەوتن ھەرچەندىك دوور بىت و سەختىەكان ھەر چەندىك زۆربن ئىمە پىكەوۋە لەگەليان دەجەنگىن، لە پىناو بە دەست ھىنانى خەونەكانمان.

دواى ئەوى سەركەوتىن ئاھەنگىك سازدەكەين، لەو ئاھەنگەدا گشت ئەو ئازار و نارەحەتياھەى ھاتنە پىشمان دەيان سوتىنن و دارى ھىوا و ئومىدش دەروىنن لە ناخى خۇمان و دەوروبەرمان.

ھەر بۆيە تا درەنگ نەبوۋە لاپەرەكە ھەلبدەرەوۋە، بۇ ئەوۋەى دەست بەگەشتەكەمان بگەين و كار بگەين بۇ ئامانجەكانمان.

ھەر لىرەوۋە پىت دەلیم: جگە لەسەركەوتن ھەلبژاردەيەكى ترمان نىە.

داواكارم تا كۆتاپەرى پەرتووكەكە بخوینىتەوۋە، ئىنجا برىار لەسەر پەرتووكەكە بەدەيت.

رېځگای سهرکه و تن

خودناسی؟

گرینگترین کاریک، که ده بیټ مروّف بیکات، له ژیانیدا ئه وهیه، بگه ریټ به دواى خوۍ و ئه و گه وهه ره مه زنه ی ناخی، چونکه تا کاتیک مروّف، له گرنگی خودی خوۍ تی نه گات ناتوانیټ هیچ ده ست که وتیک به ده ست بهینیټ!

ئه و مروّفانه ی، که ویستویانه خوۍان بدوژنه وه و، له گرنگی خوۍان تیټیگه ن زور که من. هه روه کو (امیرسو تن) ده لیټ: (که من، ئه و مروّفانه ی خوۍان ده ناسن، پیټش ئه وه ی بمرن).

رؤژیکیان کوریک له باوکی پرسى: باوکه گیان نرخ و قه باره ی من چه نده له ژیان؟ باوکه کهش به ردیکی دایه ده ست کوره که ی و پیټی گوت: گهر ده ته ویټ نرخ و قه باره ی خوټ بزانیټ له ژیان برؤ بو ناو سوپه رمارکیټیک و هیچ مه لی، گهر که سیکیټش له نرخى به رده که ی پرسى ته نها دوو په نجه ت به رز بکه وه و ته واو!

کوره که رؤیشت بو ناو سوپه رمارکیټه که و له ناویدا هاتووچوی ده کرد، تاوه کو پیره ژنیک گوتی: کورم ئه و به رده به چه ند ده فروشی؟ کوره کهش به بی ده نگی دوو په نجه ی به رز کرده وه، ژنه که وتی: \$۲ دؤلار؟ باشه من ده یکریم. کوره که رؤیشته وه بؤلای باوکی گوتی: باوکه

پېرەژنىك لەناو سوپەرماركتەكە، دەيەويت بە ۲\$ دۆلار بەردەكەم لىيكرىت. باوكىشى گوتى: كورم ئەو جارەيان برۆ بۆ مۆزەخانە و هيچ مەلى گەر كەسيكىش لە نرخى بەردەكەي پرسى، تەنھا دووپەنجەي بۆ بەرز بکەوہ!

كورەكە رۆيشت بۆ مۆزەخانە، دوای بيست خولەك لە هاتووچۆكردن و چاوەروانى، پياويكى تەمەن مامناوہند لىي نزيك كەوتەوہ و گوتى: كورم نرخى ئەو بەردە چەندە؟ كورەكەش بەبى دەنگى تەنھا دوو پەنجەي بەرزكردەوہ. پياوہكە وتى: ۲۰۰\$ دۆلار، باشە من دەيكرم. كورەكە بەراكردن رۆيشتەوہ بۆلاي باوكى گوتى: باوكەغيان پياويك لەناو مۆزەخانەكە ئامادەيە ۲۰۰\$ دۆلار بدات!

باوكىشى وتى: كورم ئىستا برۆ، ئەو بەردە بەرە بۆ لاي ئەو پياوانەي بەدوای شوينەواردا دەگەرپين. كورەكە رۆيشت بەرەو چياكە لەوي هەندىك پياو بەدوای شوينەواردا دەگەرپان. لەوي كاتىك پياوہ شوينەوارناسەكە بەردەكەي بينى بەراكردنەوہ رايكرد بەرەو روى مندالەكە و پىي گوت: ئەي خودايە! من هەموو تەمەنم لە گەراندەم بەدوای بەردىكى لەو شيوەيە. ئايە ئەم بەردە بەچەند دەفرۆشيت؟ كورەكەش بەبى دەنگى تەنھا هەردوو پەنجەكەي بەرزكردەوہ. پياوہكە گوتى: ۲۰۰۰۰۰\$ دۆلار؟ باشە من دەمەويت.

كورەكە سەرسام بوو! بەراكردن و هاواركردنەوہ رۆيشت بۆلاي باوكى گوتى: باوكە باوكە، پياوہ شوينەوارناسەكە ئامادەبوو ۲۰۰۰۰۰\$ دۆلار بدات.

باوكەكەش سەيرىكى كورەكەي كردوو گوتى: بينيت كورم نرخ و قەبارەي ژيانى خۆت؟! كورم ژيان هەمووى دەربارەي ئەوہيە توخۆت لە چ شوينك دەبينيتەوہ. تۆ دەتوانى بريار بەدەيت ئاخۆ ۲\$ دۆلارى بەردەكە دەبەيتەوہ، يان ۲۰۰۰۰۰\$ دۆلارى بەردەكە؟ ئەوہش ئەو كاتە

دەبىت بزانى نرخ و شوينى تو چ شوينىكه؟ دەبىت بویر و ئازا بين بگهرين بو ئەو گەوهەرەى ناخمان و خومان بدۆزىنەو و ھەولبدەين بگهين بەو شوينەى كه شايستەى ئيمەيە.

ئيمە نابىت ترسنۆك بين و بهيلين ئەو گەوهەرەى ناخمان بەھەدەر پروات. و تراويشە: (دەولەمەنترين خاكي سەرزەمىن، گورستانەكانن). دەزانىت بوچى؟ مورف گەليک ھەن، لەناو گورەكانيان راکشاون، كه خاوەنى بەھرە و توانايەكى ئيجگار زور بوون، بەلام باوەرپەخونەبوون و نەناسىنى خويان كه خاوەنى چ توانايەكى زورن و ترس لەوہى ئاخو خەلك چيان لە بارەوہ دەليت، ھەر وہكوو چون جەستەكەيان بردرا ناوگور ئەوانيش بەو شيوہيە خەون و تواناكانى خويان برده ژير گور.

(ليس براون) دەليت: } بينە بەرچاوت تو لەسەر ليوار مردنى. وە كۆمەليک تارماي لە دەورى جيگاكت كۆدەبنەوہ كه ويناي ئەوتوانايانەى تو دەكەن كه بەكارت نەھيناون. لەدەورى جيگاكت كۆدەبنەوہ و ھەست بە تورەيى و نائوميدي و بيزارى دەكەن. پيت دەلين: ئيمە ھاتين بۇلاى تو دەتتوانى ژيان بە ئيمە ببەخشيت، وە ئيستاش لەگەل تو ديين بوناوگور. لەئىستاوہ بگەري بو خوت و ئەو توانا شاراوانەت و بەكاريان بخە، پيش ئەوہى رۆژيكت بەسەر دابيت كه نائوميدي سوودى نەبىت.

بۇيە دەبىت بگەرييت بەدواى وەلامى ئەو پرسىارانەدا: من كيىم؟ بوچى ليرەم؟ دەمەويت چى بكەم؟ دەمەويت بگەم بە چ شوينىك؟ ئايە ئەو بارودوخەى ئيستا تييدا دەژيم ئەوہيە كەمن دەمەويت؟.

ھەر كاتيک ئيمە، وەكو پالەوانىك توانيمان وەلامىك بو ئەو پرسىارانەى ناخمان بدۆزىنەوہ، دەتوانين گورانكارى دروست بكەين. ژيانىكى باشتەر و جوانتر بنيات بنين، چونكە بەھەشت و دۆزەخى ھەريەكيىمان كه تييدا دەژين بريتيە، لە بيركردنەوہى خومان و ناسىنى خودى خومان بو ژيانمان.

بۆيە ھاوريكەم وەرە پيگهوه ھەولبەدەين داھاتووويەكى جوان و ھيوا
بەخشانە دروست بگەين و كار بگەين، بۆ ئەو خەون و ئامانجانەى،
كە شەوانە خەونيان پيۆە دەبينين، با كاريان بۆ بگەين.

زانايەك دەلييت: (ھەنديك خەون بەسەرکەوتنەو دەبينين، لە كاتيكا
كەسانىكى تر ھەنە لەوكاتەدا كار دەكەن، بۆ ئەو ھى خەونەكانيان بگەن
بە راستى). وەرن واز بەينين، لەخەو بينين و كار بگەين.

بەلى، كارکردن بۆ ھەموو ئەو شتانەى كە واھەست دەكەين دەبييت
ئيمەش ھەمان بييت و چيژيان لييبينين و بيسەلمينين كە ھەمووان شايەنى
ئەو شتەين، كە دەمانەوييت. ھەر ئەو ھەندە بەسە، كەشتى ئامانجەكانمان
لەناو دەرياي ژيان بەرپى بخەين. برۆين بەرەو ئەو ئامانجەى، كە
لەوسەر، بەتاسەوہ چاوەرپى ئيمەيە.

✪ ئامانجت دیاری بکه! ✪

گەر کهسیک خاوهنی باشتترین کهشتی جیهان بیټ، به لام نه زانیت
 بو چ شوینیک دهچیت و ری بکات به بی ئامانج، یان ده بیټ بی سوور
 له ناو دهریا بجولیتته وه یان ئه وه تا خوئی ده کیشیت به شاخیک و تیک
 ده شکیت و نقووم ده بیټ!

بو یه توئی کاپتن ده بیټ بزانیټ بو چ شوینیک دهر ویت و چیت ده ویت؟
 که سانیک ههن ده یانه ویت بین به خاوهنی کو مپانیایه کی مه زن، وه
 که سانیکیش ههن ده یانه ویت بین به یاری زانیکی ناسراو یان که سانیک
 ههن ده یانه ویت به و ده نگه خوشه یان ناوبانگیک بو خوئیان دروست بکه ن
 و گورانیه کانیا ن له سه ر زاری خه لک بمینیتته وه، هه روه ها که سانیکیش تریش
 ههن ده یانه ویت بین به ئه کته ر و فیلم دروست بکه ن و که سانیکیش ههن،
 هه موو ئه و شته ی ده یانه ویت ئه وه یه، هاوسه ریکی باشیا ن ده ست بکه ویت
 و ژیا نیکی ساده و دوور له جه نجالی و فلاشی کامیرا کان و سه ردیری
 سه رکه ناله کان به سه ر ببه ن ..هتد.

هه ر بو یه ئامانجه که ت هه ر شتیک بیټ گرنگ ئه وه یه کاری بو بکه یت
 و باوه رت و ابیت، رۆژیک دیت پیی ده گه یت و له باوه شی ده گریټ.
 هه ر بو یه ئامانجه که ت، له سه ر نه خشه دیاری بکه و دواتر ده ست بکه،
 به ئاماده کارییه کان و که شتی ئامانجه کانت له ناو دهریای ژیا ن به گه ر بجه.
 (معتز مشعل)، که یه کیکه له به ناوبانگترین راهینه رهکانی بواری
 گه شه پیدانی مرویی، له ولاتانی عه ره بی ده لیټ: (ئامانج به بی نه خشه یه کی
 کاتی دیاریکراو وه کو سه رابیگ وایه، ده ییبینیت، به لام ناتوانی به ده ستی
 بهینی وه کو ئه وه ی ده ته ویت و چه زت لییه تی). بو یه هه ر ئیستا کاغه زیک
 بهینه و ئامانجه مه زنه که تی له سه ر بنووسه.

دەگىرنەنەو. رۆژىك پياويكى گەشتىار بەرىگايەكدا دەرويشت، گەشت بەرىگايەك ولەپىرە پياويكى پرسى: ئەو رىگايە بۇ چ شويىنىك دەروات؟ پىرە پياوۋەكەش پرسى: تۆ دەتەوئىت بۇ چ شويىنىك برۆئىت؟ پياوۋەكەش وەلامى دايەوۋە: نازانم. پياوۋە پىرەكەش وتى: كەواتە ھەر رىگايەك دەتەوئىت پىيدا برۆ!!!.

گەر نەزانىت بۇ چ شويىنىك دەروئىت؟ رۆيشتن بى سوودە و تەنھا كات كوشتنە. بۆيە سەرەتا بزانه بۇ كويى دەروئىت؟ پاشان بەرى بىكەو. ئامانجى رۆژانە بنووسە، كە دەبىت ھەر رۆژىك، كە لەخە و ھەلدەستىت چ كاريك ئەنجام بدەيت؟ شەوانەش بەر لە خەوتن چاويك بە كاري ئەو رۆژەت دابھىنەوۋە بۆئەوۋە، ئەو حەوت رۆژەى ھەفتە، بەجوانترىن شيوە بەرى بىكەيت، دواترىش لەماوۋەى ئەو چوار ھەفتە، كە دەكاتە مانگىك چ دەست كەوتىكت ھەبوۋە و ئەو دواز دە مانگەى تىشپەرى، كە دەكاتە سالىك چ كاريكت كرد؟ بۆ ئەوۋەى لە ئامانجەكەت نزيكت بخاتەو، يان ئەو ئامانجەى ديارىت كردبوو بۇ ئەو سالە بەدەست ھىناوۋە. وە لەخۆت بپرسە، ئايە گەر بىت و بەو شىوازەى كەشتىكەم رى بىكات دەگەم بە ئامانج؟!.

گەر ھاتوو، ئەو رىگايەى كاركردنەت نەيتوانى، لە ئامانجەكەت نزيكت بخاتەو، ئەو دەبىت رىگايى كاركردنت بگورپىت، چونكە بىرت بىت كاپتنىكى سەرکەوتوو، بۇ ئەوۋەى بگات، بە ئامانجەكەى رەنگە رىگاكەى بگورپىت، لەناو دەريادا، بەلام ھەرگىز ئامانجەكەى ناگورپىت و لەبىرى ناكات.

كاتىك وبۇ ئەو ئىوارەى كە (ئەدىسۆن و شاگردهكە) (۹۹۹)
جار شكستيان ھىنا، لە دروستکردنى گلۆپى كارەبايى!

شاگردهكە بە ئەدىسۆنى گووت: گەرەم ئىمە وا بۇ جارى (۹۹۹)
شكستمان ھىنا! باشتەر وانيە دەست ھەلبىگرىت وازبھىنىت؟

ئەدىسۆنىش سەيرىكى كرد و بەزەردەخەنەيەكەوہ پىي گوت: نەخىر،
چونکہ فىرى ئەوہ بووین کہ (۹۹۹) رىگە ھەيە، کہ ناتوانىن گلۆپى
کارەبايى پى دروست بکہىن.

ئەوہ بوو دواتر (ئەدىسۆن) لە کارەكەي سەرکەوتوو بوو، خەلک
تاوہکوو كۆتايى ژيانيان لە ژىر رۆشنايى گلۆپەکانى ئەودا کاردەكەن.

سەير بکہن (ئەدىسۆن) ھەرگىز وازى نەھيئا، لە ئامانجەكەي، ك
دروستکردنى گلۆپ بوو، بەلكو ھەموو جارىك، کہ شكستى دەھيئا،
رىگاي کارکردنى خۆي دەگۆرپى.

خەونەكەت بەبچووك مەزانە، گەورەترىن دارىك کہ ئىستا دەبىنرىت،
رۆژانىك، تەنھا تۆيەكى بچووك بوو.

گرووپىك دروست بکہ:

كاپتنىك ناتوانىك بەتەنيا كەشتىيەكەي بگەيەنىت بە كەنار دەريا،
چونکہ پىوستى بەيارمەتى كۆمەلىك كەسى تر و شارەزا ھەيە بوئەوہى
يارمەتى بدەن لەو كارەدا. ھەربۆيە تۆش ھەولبەدە كەسانىكى زىرەك و
بەتوانا لە دەورى خۆت و ئامانجەكەت كۆبەكەيتەوہ و بوئەوہى ھاوكارت
بن لەو رىگايە، بو ئەوہى بگەيت بەو ئامانجەي دەتەويت.

پىغەمبەر (موحەمەد) (د.خ) كاتىك، کہ بوو بە پەيامبەرى خودا ھەستا
بە كۆكردنەوہى ھاورپى و خزم و ناسياوہكانى. دەزانن بوچى؟ چونکہ
ئەوان دەبوون بەيارمەتيدەرى و گەياندىنى پەيامەكەي و ئەوانىش
رەزگاربان بوو، لە تارىكى و گەيشتن بە پرووناكى.

ھەرودھا (مارك زوبىرگ) ئەوكاتەي بىرۆكەي دروستکردن و
دامەزراندنى كۆمپانىيەي فەيسبووكى بەخەيالدا ھات، بانگى سى لە نزيكترىن
و زىرەكرىت ھاورپىكانى كرد ئەويش ئەوہبوو، دوو لە ھاورپىكانى بوون
بە يارمەتيدەرى، دەستيان پىكرد. ئىستا فەيسبووك بوئە يەكىك، لەو

تۆرپانەى زۆرتىرىن بەكارهينەرى ھەيە و زۆرتىرىن قازانچ دەكات و ئەو دوو ھاورپيەشى بوون بە خاوەنى سامانىكى زۆر. تۆش كاپتن، گروپىك دروست بكة، كه شهو بخەنە سەر رۆژ و كار بكن بۆ ئەو ئامانجە مەزنە، چونكە دلنيام ئەو ئامانجەى تۆ دەبيتە فريادپرەسيك بۆ خۆت و كەسانى دەوروبەرت و پيىكەوۋە بەو پەرى خوشەوستى و دلسۆزيەوۋە كار بكن بۆ ئەو شتەى دەتانەويىت. (رۆس برات) دەليىت: {من كاتىك دەست دەكەم بەدروستكردى گروپەكەم، ھەميشە دەگەرپىم بەسوای ئەوۋە كەسانەدا، كه حەزيان لە سەر كەوتنە، وە ئەگەر نەمتوانى ھيچ يەكيك لەو كەسانە بدۆزمەوۋە دەگەرپىم بۆ ئەو كەسانەى رقيان لەشكستە}. بۆيە سووربە لەسەر ئەوۋەى كەسانىك لەم گەشتە لەگەل تۆ بن، كه عاشقى سەر كەوتن بن و دوژمنى شكست بن.

ئەوۋەشتان بىر بيت مروّف بەتەنھا ناتوانىت شتىك بەدەست بەيىنىت ئەويش ئەو شتەيە، كه خودى مروّفكە نايەويىت، ئەگينا مەحالە و ھەزار جارىش مەحالە كەسيك بدۆزىتەوۋە شهو و رۆژ كار بكات، بۆ بەدەستھينانى شتىك و نەيتوانىيىت بەدەستى بەيىنىت. بۆيە گەر دەتەويىت بگەيت بە گەنج پيويستە رەنج بەدەيت.

“.....
 گەر دەتەويىت ببىتە بەرپۆۋە بەرىكى سەر كەوت و
 گروپىكى ناوازەت ھەبيىت. دەبيىت پيش ھەموويان
 دەست بە كار بيت و دوای ھەموويان دەست لە
 كار ھەلبگرىت.
 ”

لەسەرەتاوۋە كۆتايى بېينە!

ئەوۋەى لە سەر تۆ پېۋىستە بېكەيت كاپتن، ئەوۋەىيە پېش ئەوۋەى دەست بېكەين بە گەشتەكەت، ھەر لەسەرەتاوۋە بېينىتە بەرچاوت، كە دەتەوئەيت بېكەيت بە چ شويىنىك؟ ستيقن كۆقى دەلئەيت: (دەست پېبەكە و كۆتايەكەى، لە مېشكتدا بنەخشىنە). ھەرگىز نەبوۋە و نابېت دەرھىنەرىكى فىلم بېت و گشت ئەكتەر و بەرھەمھىنەرەكان كۆبكاتەوۋە، پېيان بلىت: پارەكانتان بھىنن با فىلمىك دروست بېكەين. نەخىر دەرھىنەرەكە سەرەتا دەستپىكى فىلمەكەيان، بۆ باس دەكات و كۆتايى فىلمەكەشيان بۆ وئنا دەكات. فىلمەكە دەكات بەچ شويىنىك لە كۆتايدا؟

(ئارنۆلد سچوارزىنجر) باسى گەشتەكەى خۇمان بۆ دەكات، چۆن كاتىك لەسەرەتاوۋە دەستى پېكرد؟ كۆتايەكەى لەناو مېشكى خۇيدا وئنا كرىدبوۋ دەلئەيت: (من لە سالى (۱۹۴۷ز) لە نەمسا، لە دايك بووم پاش جەنگى جىھانى دوۋەم، من ئەو كاتەى تازە پېگەيشتوۋبووم حەزم بەنەمسا نەدەكرد. نەمدەتوانى وئناى خۇم بېكەم وەكو جوتيارىك يان وەكو كرىكارەك لە كارگەيەك يان شتىكى لەو شىۋەيە. لەگەل ئەوۋەى دايك و باوكم داوايان لىكردم لاي ئەوان بىمىنمەوۋە و ژيانىكى سادە بژىم. باوكم دەيوست وەكو خۇى بىم بە ئەفسەرى پۆلىس و دايكم دەيوست لەوئى بىمىنمەوۋە و ھاوسەرگىرى بېكەم و مندال بېخەمەوۋە. بەلام ئەوۋە تىروانىنى ئەوان بوۋ نەك تىروانىنى من. روانىنى من بەتەواوۋەتى جياواز بوۋ. من واھەستم دەكرد من بۆ شتىكى تايبەت دروستكراوم، شتىكى ناوازە، شتىكى مەزن! بۆيە من گەرەم و بىرمە، لە قوتابخانەبووم و تەمەنم يازدە سالان بوۋ، رۆژىكىيان بەرنامەيەكى دىكومىنتارىم بېنى دەر بارەى (ئەمريكا) لەناكاو لەناخدا بېريارىكمدا وتم: ئەوۋە ئەو شويىنەيە

دەمەوئىت بۆى برۆم. من نامەوئىت لئره بىمئىمەوۋە لە نئوان جوتيار و بالەخانەى بچووكدا، كە ھەمووشتىكى كۆن بوو. من دەمەوئىت، لەئەمريكا ژيان بكام. بۆيە گەورەترين خەمم بوو، بەوھى چۆن بگەم بە ئەمريكا؟ چونكە ئەو كات تئچووى گەشتكردن زۆر گرانبوو. رۆژئىكيان پاش دەوامى قوتابخانە لە ناو شارى (گراتس) بەتەنىشت دوكانىكدا رۆيشتم، كە ئەو دووكانە تاكە شوئىن بوو، كە بەرھەمى ئەمريكى دەفرۆشت. كاتئىك رۆيشتمە ناو دووكانەكە و لەناويدا گەرام. گوڤارىكم بىنى، كە بۆ فرۆشتن بوو و گوڤارەكە گوڤارى لەش جوانى بوو لەسەر بەرگەكەى وئىنەى (رئىچ پارك) دانرابوو. ئەو كات (رئىچ پارك) سى جار بوو بوو بە (پياوى گەردوون) منىش بىنى بووم، لە سىنەما بە رۆلى (ھەرقل).

لەسەر بەرگەكە نووسرابوو چۆن پالەوانى لەش جوانى (رئىچ پارك) بوو بە پالەوانى فىلمى (ھەرقل)؟ كاتئىك بەرگى ئەو گوڤارەم بىنى بەخۆم وت: پئويستە من ئەو گوڤارە بكرم! گوڤارەكەم كرى و بردمەوۋە مالەوۋە و گوڤارەكەم، لە بەرگەوۋە بۆ بەرگ خويئدەوۋە. ھەموو وردەكارىەك باسكرابوو، چۆن رايئنان دەكات و چۆن كار دەكات لە شارى (لئىدن) لە بەرئتانىا و لە شارئىكى پئىشەسازى رۆژانە سى بۆ چوار كاترئمئىر رايئنان دەكات تاوەكوو بوو بەبەئىزترين پياوى ئەوروپا. چۆن بۆتە براوھى نازناوى (پياوى ئەوروپا) و (پياوى بەرئتانىا) پاشانىش نازناوى (پياوى گەردوون). ھەرودھا چۆن بۆ جارى دووھم و سئىيەم بۆتە براوى نازناوى (پياوى گەردوون). پاشانىش ھەلبژاردنى بۆ رۆل بىنين لە فىلمى (ھەرقل). كاتئىك ھەموو ئەوھى نووسرابوو خويئدەمەوۋە بەخۆم وت: ئەى خودايە... ئەوۋە ئەو نەخشەيەيە كە ژيانى منى لەسەر دەروات. ئەوۋە ئەو شتەيە كە دەمەوئىت لە ژيان بىكام. دەمەوئىت بىم بە پالەوانى لەش جوانى وەكوو (رئىچ پارك) و دەمەوئىت لە فىلمى سىنەماى بەشدارى بكام و دەمەوئىت مئلوئنان دۆلار بەدەست بەئىنم و دەولەمەند و بەناوبانگ بم! ھەر وەكو (رئىچ پارك). دەزانن چەند ھەستئىكى مەزن بوو ئەو

كاتەى من ئامانجەكەى خۆم دەزانى؟ بېنە بەرچاوتان زۆر بەى خەلكى نازانن چيان دەوئەت بەدەستى بەينن. بەلام من دەمزانى چىم دەوئەت. بابەتەكەش ئەوہبوو چۆن بتوانم بەدەستى بەينم؟ چونكە كاتىك تۆ خاوەنى ئامانجىكى تىدەكۆشيت بۆ بەدەستەينانى، ھەموو شتىك ئاسان دەبئەت. خەلكى ھەمىشە لىم دەپرسن ئەو كاتەى لە ھۆلى لەشجوانى منيان دەبىنى چۆن دەبئەت تۆ بۆماوہى پىنج بۆ شەش كاتژمىر راھىنان بكەيت و زەردەخەنەش لەسەر رۆخسارت بئەت، لە كاتىكدا ئەوانى دىكە رۆخسارىان گرژ و مۆن دەكەن؟ بۆچى؟ منىش دەم گوت: من ھەول بۆ بەدەستەينانى ئامانجىك دەدەم. ئامانجى من ئەوہىيە، نازناوى (پياوى گەردوون) بەدەست بەينم، ۋە ھەر راھىنانىك، كە ئەنجامى دەدەم زياتر لە ئامانجەكەم نزيك دەخاتەوہ كە ھەولى بۆ دەدەم. كاتىكش تەمەنم بوو بە بىست سالان رۆيشتم بۆ (لەندەن) و بوومە براوہى نازناوى (پياوى گەردوون) ۋە من بچوكترين كەسىك بووم ئەو نازناوہم بەدەست ھىنا بئەت. ئەوہش بەھۆى ئەوہوہ بوو ئامانج و تىروانىنم ھەبوو بۆ كۆتايەكەى. بۆيە پروانينتان ديارى بكەن و بۆى تىبكووشن}.

ئىستا من داوات لىدەكەم، تۆ چاوەكانت دابخەيت. بەينە بەرچاوت گەيشتنت بە ئامانجەكەت چ خوشىيەكە؟!

تۆ بووئەت بەو بەرئوہبەرى، كە كەسانىكى زۆر لە ژىردەستدا كار دەكەن و بەكاركردن لەگەل تۆ دلخوشن! يان بووئەت بەو گۆرانىبىژەى خەونت پئوہ بىنيوہ، ۋا ھەمووان ئامادەى كۆنسىرتەكەت بوونە و گۆرانىيەكەى تۆ دەلئەوہ يان ئەو نووسەرەى، كتئىبەكەت بۆتە يەكىك لە پرفرۆشترين كتئىبەكانى كوردستان. ئەو كاتە خۆى بۆ ناو ژيانت دئەت و دلخوش دەبئەت و دەگرئەت و ھاوار دەكەيت و ئاھەنگ دەگرئەت!

باشترين كارئىكش، كە ئەنجامى بەدەت دواى ئەوہى چاوەكانت كردهوہ ئەوہىيە، باوہرت و ابئەت ئەوہى لە خەيالدا بىنئەت دەتوانى لە

راستىشدا بە دەستى بەينىت. ھەربۆيە دلخوشبە ھەر رۆژىك، كە دەروات
واگومان بكة، لە ئامانجەكەت نزيك دەكەويتەوہ . بۆيە دەست بكة بە
گەشتەكە و بەينە بەرچاوت لە كۆتايدا بە چ شوينىك دەگەيت؟

(تيد ليفيت) دەلييت: (داھاتوو مولكى ئەو كەسانەيە، كە دەتوانن دەرفەتەكە
ببينن پيش ئەوہى روون و ديار بيت بۆ ئەوانى تر).

“

پيش ئەوہى يارپەكانى پالەوانپەتپەك دەست پى بكات، جامى ئەو
پالەوانپەتپە نيشانى گشت ئەو تيمانە دەدرىت، كە بەشدارى ئەو
پالەوانپەتپە دەكەن. بۆ ئەوہى پىيان بلىن: ئەوہ ئەو جامەيە كە پىتان
دەبەخشىت كاتىك براوہ دەبن. ئەو كاتەش گشت تيمەكان بەئومىدى
بەدەست ھىناني ئەو جامە دەست دەكەن بەئامادەكارى و يارىکردن.

”

پيش ھەنگاوى يەكەم:

ھاورپىيەكەم دەمەوييت بەراستگۆي بۆت بدويم: سەركەوتن ئاسان
نپە، گەر سەركەوتن ئاسان بوایە ھەمووان بەبى ھىچ ھەولدان و
شەونخونپىيەك گەيشتبان بەوہى كەدەيان ويست، ئەوكات شتەكات
نرخى راستەقىيەنەى خويان لەدەست دەدا. بينە بەرچاوت ئەوانەى
لەناو دەريا، بەدواى مرواريدا دەگەرپىن، دەبيت بچنە قولای دەرياكە،
بۆ ئەوہى تەنھا مروارپەك بدۆزنەوہ و دواترپش بەونرخەى خويان
ئارەزووى دەكەن دەيفرۆشنەوہ!

بەلام گەر ھاتباو مروارپەكان وەكوو خىز و چەوى كەنار دەرىياكان
زۆرباىەن، ئەوكات كەس بەلاى مروارپەكاندا نەدەرپۇىشت و ئەو نرخبە
گرانبەھاىەى نەدەكرد.

بۇ سەرکەوتن و ئامانجەكانىش لە ژيان ھەمان شت راستە. دەتەوئىت
سەربكەوئىت؟ سەردەكەوئىت، بەلام! دەبئىت ئازارى سەركەوتنىش بچىژئىت.
وەكوو و تراوہ: (ھەموو شتىك باجى خوى ھەىە. باجى سەركەوتنىش
ئەو ئاستەنگ و رىگرپانەىە كە دئتە پئىشت).

بۇئەوہى لەو وتانەش دلنپابئتەوہ سەىرىكى ژياننامەى كەسایەتئىە
دپارەكانى جىهان بكەوہ، دەبئىت ئەو ئىمپراتۆرىەتئىەى ئئىستا بنپاتپان
ناوہ لەناكاو و پرىكەوہ دروست نەكراون.

(جاك ما) ئەو پپاوہ چىنئىەى، ئئىستا ھەمووان وەكوو رەمزى
سەركەوتن و كۆلنەدان سەىرى دەكەن، لە ژيانئىدا رووبەرپووى سەدەھا
ئاستەنگ و رىگرپى بۇتەوہ، كە ئەمانە ھەمووى بەھانەى باشبوون، بۇ
ئەوہى (جاك ما) وازبەئىت، لەوہى كەدەىەوئىت، بەلام ئەو وەكو چپاى
ھىمالاىە بەھىزبوو. نەخىرى كرد بۇ كۆلدان و بەھاوارپكى بەرز وتى:

بەلى من دەتوانم و سەردەكەوم. ئەمرو (جاك ما) خاوەنى سەرورەتئىكى
ىەكجار زۆرە و بەدەولەمەنترىن پپاوى چىن دادەنرئىت! دوای ئەوہى لە
بەرورارى (۱۹۹۹/۴/۴) لە شارى (ھانگژو) پئىگەى عەلى بابەى دامەزراند.

ھەربۇىە بوئىرەبە. مەترسە لە نەخىرەكان و مەھىلە چۆكت پئىدابەن،
بەلكو لە ئاست ئەو نەخىرانەدا خۆت وەكو نابىستئىك نئشان بەدە و وابئىنە
بەرچاوت كە پئىت دەلئىن: بەلى.

رۆمان نووسى دپارى ئەمرىكى (ستئىقن كىنگ) كاتئىك وئىستى
رۆمانە بەناوبانگەكەى بەناوى (كارىى) بلاوبكاتەوہ. لە (۳۰) ناوہندى
بلاوكردەنەوہ و چاپكردن، نەخىرىان پئىگووت. ئەمەش واىكرد (ستئىقن

كىنگ (كتيبه كەي بهاويته ناو تەنەكەي خۆلەو، بەلام خىزانەكەي كتيبه كەي دەرھىنايەو و بە (ستيفن كىنگى) گوت: نەخىرەكان واتاي ئەو نىن، رۆمانەكەي تۆ شايەنى خويىندەو و بلاوكردەو نەبىت، ھانيدا دووبارە بروات و بىيات بۆ ناوھندىكى تر. دواي ئەو رۆمانەكە بلاوكرايەو و سەركەوتنىكى زۆر گەرەي بەدەست ھىنا، لە ئىستادا زياتر لە (۳۵۰) مليون دانەي ليفرۇشراو. ھەربۆيە دەبىت نەخىرەكان ساردت نەكەنەو لە ئامانجەكەت، بەلكو دەبىت نەخىرەكان، وەكو ئەو وابن بەنزين بكرىت بە ئاگردا و گر و تىنى سەركەوتنت زياتر بكن. لە نەخىرەكان مەترسە، چونكە من دلنيات دەكەمەو توشى نەخىر و ئاستەنگ دەبىت. مەحالە خۆت بهاويته بنى دەرياو بۆ بىنىنى مروارپەكان و تەرنەبىت. بەلكو تۆ گوى نادەيت بەوھى كەتەربووت، چونكە شتىكى مەزنتر دەست دەخەيت كە مروارپەكانن. بۆيە دلگران مەبە و ھەنگاو بهاويژە بەرەو پيشەو بۆ لە باوھشكردى ئامانجە مەزنەكەت.

“

بەلپىكە و بە ئامانجەكەم داو، سەختى گەيشتن
بەتۆ، ھەرچەندىك بىت ئامادەم قبولى بكم.

”

ههنگاوى يهكهم:

كاپتن يهكهمين و گرینگترين كاريك، كهتۆ پيويسته ئهنجامى بدهيت،
ئەوئەيه ههنگاوى يهكهم بهاويژيت و كەشتيهكه بهگه ربخهيت بۆ ناو
دهريا زانايهك دهليت: (ريگايهكى ههزار ميلى، بهيهكهم ههنگاو دهست
پى دهكات. ههر بۆيه دهبيت خۆت و هاوكارهكانت ئاماده بن بۆ يهكهم
ههنگاو بهرهو ئامانجه مهزنهكهتان و بنياتنانى داهاتووويهكى گهشاوه).

وه قورسترين ههنگاويكيش ههنگاوى يهكهمه، چونكه زۆريك لهوه
دهترسن شكست بهين، بۆيه ههرگيز ئەو ههنگاوهش ناهاويژن. كهسانىكى
زۆر خهون و ئاواتى زۆريان ههبوو، بهلام ترس له دهستپيكردن و
دواخستنى خهونهكانيان وايلىكردن تهنها له خهودا خهونهكانيان بين!

له هيواش رويشتنت مهترسه بهلكو ئەوهي پيويسته لى بترسيت
ئەوئەيه، مانهوهته له شوينى خۆت. لاوازترين مروقيش ئەو مروقهيه
ريگه بدات خهونهكهى وهكو خۆر لهپيش چاوهكاني ئاواييت. بهلام
كاپتن تۆ به هيزى و ئازايهتى ئەوهت ههيه رپوبهرووى ئاستهنگهكان
ببيتهوه و لهگهل شهپولهكان بجهنگيت و كەشتيهكهت بگهيهنيت به كهنار
بهسهركهوتوو.

بهلى، ئيستا باشتريين كاته. بۆيه دهست پييكه، تاوهكو چركهيهك
زوووتر دهست پييكهيت، چركهيهك زوووتر دهگهيت. ئەنتۆنيۆ رابينز
دهليت: (باشتريين كاريك كهبيكهين ئەوهيه دهست بهكار بكهين).

باشتريين كاريكيش كه پيويسته كاپتنيكى سهركهوتوو ئهنجامى بدات
ئەوئەيه، بهيانيان زوو لهخهوهلبستيت و جيگاي خهوتنهكهى ريك
بخات. (ئەدميرال وليم ايتش ماكرافن) لهكتييه بهناوبانگهكهيدا (جيگاي
خهوتنهكهت ريك بخه) دهليت: گهر دهتهويت جيهان بگوريت، ئەوا جيگاي
خهوتنهكهت ريك بخه!

ئەو كارە وات لىدەكات گەر ھەر چەندىك كار و بارى رۆژەكەت
قورس بىت بۇ ئىوارە، كاتىك دەگەرپىتەوۋە ھەست بەوۋە بىكەيت ھەموو
شىتەك باشە.

زەردەخەنە بەرامبەر ھاوكار و ھاورپىكانت بىكە، ئەوا وادەكات
ئەوان ھەست بەئارامى و ئاسوودەى بىكەن بەكارکردن لەگەل تۇدا. ھەر
بۇيە ھەر رۆژىك، كە تۆ يان بىنى لەناو كەشتى ئامانجەكانتان با ئەو
زەردەخەنەيەى تۆ وایان لى بىكات، گشت ئەو نارەحەتى و ئازارانەى،
كە كەشتى ژيان تووشى كردوون لە بىريان بچىتەوۋە، چونكە بەھىزترىن
خالى كاپتىنى سەرکەوتوۋ ئەوۋەيە، ئەو كەسانەى كارىان لەگەل دەكات
وایان لىدەكات ھەست بە ئارامى بىكەن. لەبەرئەوۋەى كاتىك ئامادەبوۋانى
كەشتىيەكە خوشحال نەبوون بە ھەبوۋنى كاپتىنىكى وەكو تۆ،
كەشتىيەكە، يان لەسەرەتاۋە پەكى دەكەوئىت، يان بەئەستەم دەگات بەو
شىۋەيەى دەتانەوئىت بگەن. وەھەمىشە ئەوۋە بىرى گروپەكەت بەئىتەوۋە،
كەبەسەرکەوتن ھەموۋان شاد دەبن و بەشكستىش ھەموۋان رۆدەچن!
گەرھاتوۋ ھەموۋان بەگەرم و گورپىەوۋە لەگەلت بوون، لە يەكەم
ھەنگاۋە وە، تىگەيشتن چىتان دەوئىت؟ ئەوكات كارەكان لەسەر
پشتى كەشتىيەكەتان باش دەرۋون و بەخوشحالپەوۋە دەست دەكەن
بەگەشتەكەتان بەرەو سەرکەوتن.

“

ئەوكاتەى تۆ ھەنگاۋى يەكەم دەھاوئىژىت بە ھەموۋان

دەئىت: لە كاتى گەيشتن بەئامانج دەتان بىنمەوۋە!

”

ئاگاداری جهستهت به!

مروّف، ده بیّت باش ئەو و بزانیّت جهسته، وهکو ئەو کهشتیه وایه، که دهتگه یه نیّت به شوینی مه بهست. گهر کاپتن خاوهنی کهشتیه کی به هیز و پته و نه بیّت ناتوانیّت بگات به و که نارهی دهیه ویت کهشتیه کی لهنگهری لیبگریّت.

وهکو گوتراوه (عهقلی کی تهندروست، له جهسته یه کی تهندروست دایه!). بویه له سهرمان پیویسته بزانی چ شتی کهینه ناو ئەو جهسته یه وه؟ چ خوراکیک دهخوین؟ یان چ هه وایه که هه لده مژین؟ چ کاتیک دهخه وین؟ چ کاتیک لهخه و هه لده ستین؟ وه ئاگاداری جهسته مان بین له وهی نه هلین شتی زیان به خشی بچیته ناو وهکو (جگهره)، چونکه وا له جهستهت دهکات رۆژ به رۆژ بیهیزتر بیّت و رۆژیکت به سهردا بیّت پهکت بکه ویت. کهشتیه که رهنگه راسته وخو کونیکی بچووک نه توانیّت خهرقی بکات، به لام به تیپه ر بوونی کات و دزه کردنی ئاو بو ناو کهشتیه که وا دهکات کهشتیه که نقووم بیّت!

بویه گرنگیه کی زور بده به جهسته و راهینانی زور ئەنجام بده. له بهر ئەوهی ئەوه جهستهی تویه ئامانجی توی هه لگرتوو و جهستهت له لای تو ئەمانه ته. بویه پاریزگاری لیبکه، بو ئەوهی ئەویش بتوانیّت به تهندروستییه کی باش تو بگه یه نیّت به سهرکه و تن.

پاریزانیکی تویی پی گهر بیه ویت به سهره کی له ناو یاریگاکاندا یاری بکات، پیویسته خاوهنی جهسته یه کی به هیز بیّت. چونکه باش ده زانن ئەوه وایان لیده کات، هه میشه به باشی بمینه وه و ئاستیکی بهرز نمایش بکه ن.

ئاگادارى عهقلىت به! مروقى خاوهن پهيام پيوسته گرنگيهكى زور
بدات به خوراكى عهقلى، نهو خوراكهش برىتیه: له خویندنهوه.

خویندنهوه واتلیدهكات جوانتر و جياوازتر بیربكهيتهوه و يارمهتى
دهرت دهبيت له بهجیگه ياندنى كارهكانت بهباشترین شیوه.

گهر دهريا كهشتیهكى بههیزی بویت، بو نهوهى بهرگهى توفانهكان
بگریت، نهوا دلنیا به ئامانجهكهى تو پيوستى بهجهستهيهكى بههیز ههيه،
بو نهوهى بهرگهى ئاستهنگهكان بگریت.

(ئهكشای كۆمار) دهلیت: (من كهسانىكى زور دهبینم، كه بهدهست
كیشهيهكى زورهوه دهنالین! ئایه تو ناتوانى رۆژى يهك كاترمیر بدهیت
بهجهستهى خوت بو نهوهى راهینان نهجام بدهیت؟

درهنگانىكى شهو پيوست ناكات تو خواردن بخویت، جهستههت
ناتوانیت نهو خواردنه ههرس بكات. تهنروسستیت له ژیر دهستهكانى
خوتدایه. ژيانت له ژیر دهستى خوت دایه.

“

نهو جهستهيهتان خوشبویت، كه خودای گهوره له بارهيهوه دهفهرموویت:
[ئیمه مروقمان له باشترین شیوهدا دروست کردووه]، كهواته ئیمه
بهپرسيارين لهوهى، كه دهبيت بهباشترین شیوهش پاريزگارى لیبكهين.

”

★ لە ناو دەريادا ★

هەموو كاپتنيك ئەو دەزانيت كاتيک كەشتيەكەى بەكار دەخات لە ناو دەريادا دەزانيت بۆ چ شوينيك دەروات؟ وەئەو دەش دەزانيت، كە رەنگە توفان هەلبكات، يان شەپۆلەكان بەرز و نزمى بكەن، يان بايەكى بەهيز ئاراستەى كەشتيەكەى بگوريت، يان تووشى بەستەلەكەىك بيت، بەلام بۆهەموو ئەو بارودۆخانە ئامادەكارى و پلانى خوى هەيه.

تۆش هاوړيەكەم، ئەو كاپتنەى دەبيت ئەوە باش بزاني رينگاي سەرکەوتنى تۆش هەمان شتى لەسەر رينگەيه.

تووشى كەسانيك دەبيتەو، كە پيت دەلين تۆ ناتواني! كە سانيكيش دژايەتى ئامانجەكەت دەكەن و كەسانيكيش لەجياتى ئەوەى پردىك دروست بكەن، بۆ ئەوەى زووتر بگەيت بەئامانجەكەت چاليك هەلدەكەن بۆ ئەوەى خۆت و خەونەكەتى تيدا بنيژن!

بەلام تووشى كەسانيكيش دەبيت هەرکە كەوتيت دەستت دەگرن و هەلت دەستينەو و پيت دەلين : بەردەوام بە و زەردەخەنەت بەروودا دەكەن. خاليكيشت وەكو ئاوى دەريا روون بى لات ئەویش ئەوەيه، دەبيت رينگەى ئامانج و سەرکەوتنەكەت وەكو گەشتيك لا وابت چيز لەسات بەساتى گەشتەكەت ببيني دلخۆش بيت بە رۆژە خۆشەكان و لە ئامادەباشيش دابيت، بۆ رووبەروو بوونەوەى رۆژە قورس و تەماويهكان. رۆژەكانيش لە ناو دەرياي ژياندا دوو رۆژن.

أ- رۆژە خۆشەكان

ب- رۆژە ناخۆشەكان.

۱. رۆژه خوشهكان:

زورجار كاتيك ئيمه دست دهكەين به گهشته كه مان به ره و ئامانج و خونه كانمان، ده بينين شته كان زورباش به ره و پيش ده چن.

هه ره وه كو ئه و هونه رمه ندهى، كاتيك يه كه م گورانى خوى بلاوده كاته وه، ده بينيت زورباش پيشوازى ليده كريت و له توره كومه لايه تيه كان دهنگدانه وه يه كى باشى ده بيت و ناوبانگيكي باش دهر ده كات! نه و يش و اهه ست ده كات ئيتر ئاسته نگيك له ريگاي نه ماوه. چيژ ده بينيت، له و سه ركه وتنه ي. له وكاتانه دا، كه گشت شتيك به خواستى تو دهر وات، وه كو ئه و كاپتنه دلخوش ده بيت، كه بايه كه كه شتييه كه به ره و ئاراسته ي ئامانجه كه پالده نيت.

ئه وه ي له سه ر ئيمه پيوسته له و كاته خوشانه دا ئه وه يه، به و په رى ئاسووده ييه وه چيژ و هربگرين له و ساته، چونكه راسته ئيمه بو گه يشتن به ئامانجيك به رى كه وتووين، به لام خودى ئامانج و ريگاي سه ركه وتنيش ئه و كاته يه، كه له سه ر ئيمه پيوسته چيژى لى بينين.

ئايه ده كريت ئيمه هه موو ژيانمان بو گه يشتن به ئامانجيك دابنين و كاتيك پيشى گه يشتين، و اهه ست بكه ين كاتيكى زورمان لى رويشتوو وه ئيستا دواى ئه و هه موو كاته رويشتوو سه ركه وتن ئه و چيژه ي سه ره تاي نه ماوه؟ ده زانن بوچى ئه مه رووده ات؟

له به رئه وه ي خوى ئه و ماوه يه يى كه پيدا تپه رى پيوست بو، له سه رت چيژى لى بينى! بويه چركه به چركه ي رۆژه خوشه كان لاي خوت تومار بكه و له گه لايان پييكه نه و پيكي شاديان له گه ل نوشبكه، چونكه ره نكه رۆژه سه خته كان بيتو ئه و كات، كاتت نه بيت بو پشودان.

ب . پوژە ناخۆشەكان:

ئەو كاتەى دەستت كرد بە بنىاتنانى داھاتووت و گەيشتن بە خەونەكانت،
 ھەستت بەوہ كرد ئەم گەشتە ئاسان نابيٲ تووشى ئاستەنگ دەبيٲاۋە
 ئەمەش يەكيكە لەو ھۆكارە بەھيزانەى، كەواى لە زۆرىك كرد وازبھينن
 لەوہى كەدەيانەويٲ، لەبەر ئەوہنا كە ئەوان لاواز بوون و كيشەكان
 بەھيز، بەلكو تەنھا ئەوہندە نەبيٲ، كە بويىرى ئەوہيان نەبوو بەرامبەر
 كيشەكان بوەستنەوہ و لەگەليان بجەنگن. چونكە تۆ ھەرچەنديك بەھيز
 بيٲ، گەر بويىرىت تيدانەبوو رادەكەيت، ھەر وەكو ئەوانەى رايانكردو
 شكستيش بەداوايان كەتوو لەناو زيندانەكانى خوى كردن، بەلام كاپتن
 تۆ بەھيزى! من دلنيام زۆر بە ئازايانە پوژە قورسەكان تيدەپەريٲى.

نموونەى ھەستانەوہ:

بەيانبيەكى خۆرەتاو بوو، لە شارى (بۆمباى)، لە ھيندستان، گەنجيكى
 تەمەن (۲۱) سال تووشى نەخۆشى خواربوونى بربەرەكانى پشتى ھاتبوو.
 دكتورەكان بەباوكيان گوتبوو، كە دەرھينەرى فىلمى سينەماى بوو: كە
 كورەكەى تۆ ناتوانيٲ زۆر بجوليٲتەوہ و سەما بكات لە ناو فىلمەكاندا!
 ئەو پوژە بۆ ئەو ناخۆشترين پوژى ژيانى بوو، چونكە پيٲيان
 راگەياند، كە ناتوانيٲ ئەو خەونەكەى كەدەيەويٲ بەدەستى بھينيٲ،
 ئەويش ئەوہيە بيٲتە سەر شاشەى كەنالەكان وەكو (مايكل جاكسون)
 سەما بكات لەناو فىلمەكاندا!

ئەو پوژە زۆر گريا! بەلام بۆ ئيوارە بريارىدا لەگەل نەخۆشبيەكەى
 بجەنگيٲ و كار بكات، بۆ خەونەكەى تاوہكو ئەوہبوو توانى لەكوتايىدا،
 بەسەرنەخۆشبيەكەيدا سەربكەويٲ و بيٲتە باشترين سەماكەرى پياو لە
 ناو ھيندستاندا!

ئەو پياۋەش ھېچ كەسىك نىە جگە لە (ھرىتىك رۇشان) نەبىت. ئىستا ئەو بۇ بەشدارىكىردن لە ھەر فىلمىك زىاتر لە (۳۰) كرۆك وەردەگرىت، كە دەكاتە نرىكەى ۴ مىيۇن دۇلارى ئەمرىكى!

ئەو ەش لە ئەنجامى ئەو جەنگەى، كە ئەو كرىدى لەگەل رۇژە سەختەكاندا. خوداى مەزنىش لە ناو قورئانى پىرۇزدا ھانمان دەدات و دلىنایمان پىدەدات، كەدواى ھەر ناخۇشىيەك خۇشىەك دىت [آن مع العسر يسرا]. خودا بۇيە ئەو ەمان پىدەلىت: ھەرچەندە تۇ لە ناو رۇژگارىكى ناخۇشدا ژيان بكەىت، دلىنابە وا خۇر لەپشت ھەورەكان خۇى ھەشارداۋە و چاۋەرىى خۇرەھەلاتن بكە! بۇيە بەھىزبە و سكاللا مەكە لە دەست رۇژگارى سەخت، تەنھا ئارام بگرە و چاۋەرىى بكە، چۇن رۇژە خۇشەكان دىن و لە باۋەشت دەگرن.

“

چەند مەزنە، ئەو مرۇقەى لەناو دەرياي ژيان تىدەكۇشىت، بۇ بەدەست ھىنانى ئامانجەكەى، لە كاتىكدا زۇرىك ھەن خەرىكە لەو دەريايەدا رۇبچن، چونكە نازانن چى بكەن و چيان دەۋىت؟

”

كەشتى رىزگار كەر:

دلىنام چىرۇكى ئەو پياۋەت بىستوۋە، كە دواى ئەو ەى لە دورگەيەك كىردەخوات و لەۋى بۇخۇى شوىنىك بۇ مانەۋە دروست دەكات. رۇژىكىان لە كاتىكدا، كەخەرىكى ئامادەكرىنى نانى نىۋەرۇ دەبىت، بايەك ھەلدەكات شالاۋى ئاگرەكە مالەكەى لى سووتاندا!

دواى ئەو پياوۋەكە نىگەرەن بوو تاوۋەكو ئەوۋەي كەشتىيەك ھات بەرەو پۈۋى دورگەكە و پياوۋەكەي رزگار كرد، دواى ئەوۋەي پياوۋەكە لەسەر كەشتىيەكە، لەكاتپنەكەي پرسى چۆن ھاتن بەرەو ئاراستەي دورگەكە؟ كاپتنەكە وتى: دوکەلئىكى بەرزمان بىنى و واگومانمان كرد، كەسىك داواى يارمەتى دەكات. ئىمەش ھاتىن و تۆمان دۆزىيەو!

دواى ئەو پياوۋەكە زۆر سوپاسى كاپتنەكەي كرد لەسەر ئەوۋەي، كەژيانى ئەويان رزگار كردوۋە. تا ئىرە شتىكى نوى نەبوو لە چىرۆكەكەدا، چونكە پىشتىر بىست بووت، بەلام ھەرگىز لەخۆت پرسى ئەو كەشتىيە ھى كى بوو يان كاپتنەكە كى بوو؟

لات سەير نەبىت گەر بلىم ئەو كاپتنە تۆ بوويت و كەشتىيەكەش ھى تۆ بوو!

بىرت بىت، تا كاتىك كەسىك كەشتىيەكەي بەگەرپنەخات لەناو دەريادا و نەروات بەرەو ئامانجەكەي ئەوانەي لەناو دەريا گىريان خواردوۋە، كەسىك نىە رزگار يان بكات. ئامانجەكەي تۆش بەو شىۋەيەيە دەتوانى لەرىي گەشتن بە ئامانجەكەت ژيانى كۆمەلئىك كەس بگۆرپىت. ئەو كاتەي تۆ ئاۋاتى ئەوۋە دەخۋازى، كە كۆمپانىيەكەي مەزن دامەزىنىت و دواتر بەو ئاۋاتەت دەگەيت. كۆمپانىيەكەت پىۋستى بە كەسانىكى زۆر دەبىت بۆ ئەوۋەي كار و بارى كۆمپانىيەكە بەباشى بىروات. لەوكاتەدا ژيانى كۆمەلە كەسانىك گۆرانكار يان بەسەر دادىت. ئەو كەسانەي تاوۋەكو دويىنى لەناو دەرياي خەم و ئازارى بى كارىدا خەرىك بوو نقووم دەبوون، ئىستا كۆمپانىيەكەي تۆ بۆيان بوۋە بەكەشتى رزگار كەر، بەوھۆيەوۋە ئومىدى ژيانىان بۆ گەرپاۋەتەوۋە. كاتىك ھەموو خەونى تۆ ئەوۋەيە بىتە پزىشك و كاتىك بەو خەونەت دەگەيت و دەبىت بە پزىشكىكى سەر كەوتوۋ!

ژيانى كۆمەلئىك كەس، كە لەسەر لىۋارى مەرگن رزگار دەكەيت، بەلام ئەو ھشمان بىر نەچى، ئەو ئامانجەي كەھتە پىش ئەوۋەي بىتە فرىاد

رەسى كەسانى تر، ئەوۋە فرىاد رەسى خۆتە. تۆ رزگار دەكات لەو تارىك و ئازارانەى تىيدا دەژىت!

فرمىسەكانت دەگۆرپىت بۆ زەر دەخەنە و لاوازىت دەگۆرپىت بۆ بەھىزىت. بەلى ئامانجەكانمان، پىش ئەوۋەى يارمەتى كەسانى دەوروبەرمان بەن، يارمەتى دەرىكى باشى بارودۇخى خومانن.

كورپك ھەبوو ھىچ كارىكى ئەنجام نەدەدا، رۆژىكىان باوكى پىنى گوت: كورم، لە شار لاي ھاورپىيەكم كارىكم بۆ دۆزىويەوۋە. بۆئەوۋەى ھەر ھىچ نەبىت بتوانى خۆت لە بى كارى و بى پارەى رزگار بكەيت!

بۆ رۆژى دواتر، كورەكە بەرەو شار بەرىكەوت، لە رىگادا بەھوى ئەوۋەى ماندوبوو، لە ژىردارىك پشووويەكى وەرگرت. لەوكاتەدا بىنى وا بازىك لە ئاسمانەوۋە خەرىكە دەنىشىتەوۋە و بەرەو رووى بالندەيەكى بالشكاو دىت! كورەكە زۆر بە توندى سەرنجى ئەو دىمەنەى دەدا، بىنى وا خەرىكە بازەكە خواردن دەھاوئىتە دەمى بالندە بالشكاوۋەكە!

كورەكە بەبىنىنى ئەو دىمەنە زۆر سەرسام بوو! بۆيە برىارىدا نەروات بۆ شار و بگەرپىتەوۋە بۆ دىيەكەى خويان. كاتىك گەشىتەوۋە دىيەكەى خويان. باوكى بەسەرسامىەوۋە وتى: كورەكەم بۆ گەرپىتەوۋە؟ كورەكەش گوتى: باوكە من پىوئىستىم بەكار و پارە نىە. گەر زۆرىش ناچاربووم خودا خۆى يارمەتى دەرىكم بۆ دەنىرپىت، چونكە ئەمرو بە چاوانى خوم بىنى كەوا بازىك لە ئاسمانەوۋە خواردى دەدا بە بالندەيەكى بالشكاو!

باوكەكە كەسىكى ژىر و دونيا دىتە بوو بۆيە بە كورەكەى گوت: كورم خۆزگە ئەو كاتەى ئەو دىمەنەت دەبىنى خۆت، لە جىگاي بازەكە دانابايە نەك بالندە بالشكاوۋەكە. تۆ ئەو كەسە بايت يارمەتى ئەوانى تر بەدەت نەك كەسىك بىت چاوپروانى يارمەتى كەسانى تر بىت.

بۆيە با ئىمە ھەمىشە رۆلى يارمەتيدەر و فریادرس بىنین و ئامانجه كانمان رۆلى كەشتى رزگار كەر بىنین له ژياندا.

ھەر بۆيە دەبىت ئىمە بىر بگه ينه وه و ھەولبدەين، چونكە ئامانجه كانمان پیمان دەلین : تاوهكو خومان ھەولنە دەين بارودوخى خومان بگورین، شتىك نيه بتوانیت ژيانمان بگوریت.

(سەنغافورە) له دورگه يه كى ھەژارنشین و پر له ميشووله يه، يه كىك له به هیترین، ئەو ولاتانەى خاوهنى ئابوورییه كى به هیزن! ئەو ھش به ھوی به هیزی تەنھا پیاویك به ناوی (لى كوان یو) بوو، كه پاش ئەو ھى به سەرۆك وەزیران ھەلېژیردرا، له سالى (۱۹۵۹ز). دەستپىكىكى تابلیت قورس و سەخت وه هیچ ئاسۆیه كى روون نەبوو دەریبخت ئەو ولاتە دەبیتە ولاتیكى پیشكە وتوو!

راستبوو كارەكه قورس بوو، به لام مه حالیش نەبوو. (لى كوان یو) پاش ئەو ھى پلانىكى دارشت به ھاوكارى كه سایه تییه به هیزه كانى چوار دەورى، بو ئەو ھى گەله كەى، له ھەژاریه وه بكاتە دەوله مه نترین گەلى جیهان و داھاتی تاك، سالانە بگه یه نیتە (۸۰) ھەزار دۆلار له سالیكد! وه يه كىكه لهو ولاتانەى، كه رېژەیه كى زور گەشتیار سەردانى دەكەن.

(لى كوان یو) له یادەو ھریه كانى خویدا نووسی بووی (ئىمە له سالى (۱۹۶۰ ز) داواى ھاوكارىمان له میسر كرد، بو ئەو ھى یارمه تیمان بدن له بنیاتنانەو ھى ولاتە كەمان، به لام ئەوان ولامیان نەداینەو ھى). بهینه بهرچاوت (سەنغافورە) داواى ھاوكارى له میسر بكات، چونكە ئەو كات میسر له لوتكە دابوو، سەنغافورەش له بنكە دابوو!

قاھیرەى پایتەختى میسر ئەو سالە به خاوینترین شارى ولاتانى عەرەبى دیارى كرا بوو. به لام سەیرى ھەول و تىكۆشانى (لى كوان یو) بگەن توانى (سەنغافورە) بگه یه نیتە لووتكە!

بهلى (لى كوان يو) بوو به كاپتىنى رزگار كهرى ولاتىك، له نه بوونيه وه
بو دهوله مهندي. ههروهها ئه وولاته رپوژانىك، كهس سهردانى نه ده كرد
ئىستا پاسه پورتي ولاته كهى له گهل ولاتى ئەلمانيا له پلهى يه كه م دين
بو به هيزى!

هه ربويه ش (سه نغافوريه كان) نازناوى (ماموستاي مه زنيان) لينا بوو.
ئه و كاتهى، كه مرديش له سالى (۲۰۱۵ ز) تهنها به جهسته له سهر خاكي
ئه و ولاته رويشت ئەگينا بو هه ميشه جى په نجهى ئه و، له بنياتناني
(سه نغافورادا) ده مينيت و يادى ده كريتته وه!

ئيمه ش، پيوسته (ماموستاي مه زن) وه كو پيشه نكيكي بنياتنهر
و رزگار كهر سهر بكهين و هه ولبدهين ئامانجه كانمان بيته كه شتى
رزگار كهر بوخومان و گه له كه مان. بويه بهلى بو كه شتى رزگار كهرى
ژيانى خومان و كه سانى ده و روبه رمان.

“

ئه و كاپتنه چهند به خته وه ره، كه ژيانى كه سيك له
مردن رزگار ده كات!

”

ئاره زووى تيكوشان:

يه كيك له گرنگترين شته كان، له سهر رپيگاي سهر كه وتن برىتية، له
حه ز و ئاره زوو بو ئەنجامدانى كاره كان، بو ئه وهى بگه يت به سهر كه وتن.
(ئه كشاى كو مار) ئەكتهرى ناسراوى سینه ماى بوليوود ده ليت: (ئه و
رپوژهى تو كاره كهت به حه ز و ئاره زوو يه كى زوره وه ئەنجام ده ده يت،
كهس ناتوانيت رپيگهى سهر كه وتن لى بگريت. من چاوه رپى ده كه م بو

ئەوۋەى بەيانى دابىت و دەست بەكاربم. لەو رۆژەوۋەى من دەستم كىردوۋە بەگەشتەكەم، ھىچ رۆژىك نەبوۋە من دىمەنى خۆرھەلاتن نەبىنم! من لەكاترئمىر چواری بەيانىەوۋە دەست بەكار دەبم. لەكاترئمىر چوار تاوۋەكو كاترئمىر پىنج من بەتەنھا دادەنىشم و لەخۆم دەپرسم لەسەرم پىۋىستە ئەمرو چ كارىك بكەم؟).

وہ ئەو كاتەى مروف ئارەزوۋى ھەيە، بۇ ئەنجامدانى كارىك دەتوانىت داھىنان و گورپانكارى مەزن ئەنجام بدات. بەتاسەيەكى زورەوۋە چاوەرۋانى ئەنجامدانى كارەكانى دەكات!

ھەرۋەكو زانايەك دەلىت: (دەبىت ئارەزوۋى كاركرنت بەجورىك بىت، كاتىك دەروىت بۇ سەر كارەكەت و ابزانىت دەروىت بۇلاى يارەكەت).

ئىمە ھەر چەندىك بمانەووت بگەين بەشتىك، گەر ھەزى كاركرن و تىكۆشانمان لەجەستەدا وەكو خوین ھاتووچۆى نەكرد پەكمان دەكەووت و ناتوانىن كارەكان بەباشى ئەنجام بدەين.

ئەو كاتەى كارەكانىش باش نەروىشتنە پىشەوۋە، بزانه كەشتىيەكەت لەئامانجەكەت دوور دەكەووتتەوۋە. مروف، كاتىك ھەزى بۇ ئەنجامدانى كارىك ھەبىت بىزار نابىت و نازانىت چۆن كات دەروات؟

بۇنمۋونە كاتىك گەنجىك دەيەووت بىتتە راھىنەرى گەشەپىدانى مروىى، ھەمىشە ھەز بەوۋە دەكات گوى بۇ وتار بىژە سەرکەوتوۋەكان بگرىت و بەچەندەھا كاترئمىر لەبەرامبەريان دابنىشىت بەبى بىزار بوون. ئارەزوۋ بۇ ئەنجامدانى كارەكانمان، ئەو وزەيەيە، كەپىۋىستە جەستەمانى پى پر بگەين، بۇ ئەوۋەى لەرىگای ئامانج پەكمان نەكەووتت.

ھەز و ئارەزوۋوش تايبەتمەندىەكى ھەيە، تاوۋەكو زياتر لەسەرکەوتن نرىك بىتتەوۋە زياتر دەبىت و بەتاسەوۋە چاوەرپى دەكەيت و كارى بۇ ئەنجام دەدەيت.

بۆيه كارەكانتان بە خۆشەويستى و حەزىكى زۆرەوۋە ئەنجام بەدەن.
 ئەو كاتەى تۆ بەئارەزوويەكى زۆرەوۋە كار دەكەيت، لە كۆمپانیاكەت
 راستەوخۆ ئەو ھەستەى تۆ بۆ ئەوانى تر دەگوازىتەوۋە و ئەوانىش
 حەز دەكەن بەباشترىن شىۋە كارەكانيان ئەنجام بەدەن.

“

ئارەزووى كارکردنى تۆ بزويئەرىكە و دەت
 جوولپىت بەرەو ئامانجەكەت.

”

شكست، واتاسى كۆتايى نىيە!

پەندىكى عەرەبى ھەيە دەلىت: (ئەو لىدانەى نەتكورثىت، بەھىزت دەكات).
 ۋە لەزانستى زىندەزانىشدا زانايان ئەۋەيان پىشت راستکردۋتەۋە، كاتىك
 زىندەۋەرىكى زىان بەخش، يان، قايرۋسىك دەچىتە ناولەشەۋە جەستە
 دەگەرپىت، تاۋەكو دژە پەيداكەرى بۇ بدۋزىتەۋە، بۇئەۋەى بۇ جارىكى
 دىكە رىگرى بكات، لەزىندەۋەرە زىان بەخشەكە، يان، قايرۋسەكە
 لەھاتنەۋە ناۋ لەش!

بەھەمان شىۋە گەشتەكەى ئىمەش لەو ژيانە بەدەر نايىت لەشكست،
 گەر بۇ جارىكىش بىت دەبىت تامى شكست بکہىن.

(عامر خان) ئەكتەرى دىارى بۆلىۋود ھەژدە سال بوو، ھىچ فىلمىكى
 شكستى نەھىنابوو و كۆمەلىك شاكارى مەزنى بۇ ئىمە دروستکرد
 لەوانە (سى گەمژەكە و پى كەى)، بەلام لە سالى (۲۰۱۹ ز) بەشدارى
 فىلمىكى كرد بەناۋى (چەتەكانى ھىندستان) توشى شكستىكى مەزن
 بوۋىۋە!

بەلام عامرخان دواى ئەۋە گووتى: (ئەۋە رىگای ژيانە، ھەندىك جار
 دەبىت بکہوین بۇ ئەۋەى فىربىن باشتر ھەلبىستىنەۋە).

مرؤف، دەبىت تىبگات كاتىك شكست دەھىنىت، تەنھا بۇ ئەۋەىە لە
 خۇمان بپرسىن، ئايە تائىستاش ئىمە سوورىن لەسەر ئەۋەى دەمانەۋىت؟
 گەر ۋەلامەكەمان بەلى بوو، ئەۋكات تىدەگەىن شكستەكە ھىچ
 شتىك نەبوۋە، جگە لە ئەزموونىكى باش (محمد على كلايى) دەلىت: { لە
 ژياندا شكستى زورم ھىنا، ھەر ئەۋەش نھىنى سەرکەوتنمە }.

هەندىك جار شكستىك زۆر، لە سەر كەوتنىك زياتر شتت فىردەكات. ئەوكاتەى ئەكتەرى بەناوبانگى ئوستورالى (مىل گىبسن) لە ترۆپكى ناوبانگەو، لە ھۆلىود گەيشتە ناو كونجى بەندىنخانە كانەو، پاش ئەو ھى توشى كىشەى ماددەى ھۆش بەربوو!

دواى ئازاد كردنىشى بۆ ماو ھى ھەوت سال، ھىچ جۆرە چالاكىەكى نەبوو. تائەو كاتەى لە سالى (۲۰۱۱ ز) لە فىلمى (بىقەر) دا دەر كەوتنى ھەبوو، بەلام رەخنەى زۆر لە ناو ھەرۆكى فىلم و رۆلى گىبسن گىرا! ھەر ئەو كاتە (رۆبەرت داونى جۆنيور) ۋەكو تاكە ھاو رپى ھاتە مەيدانەكەو پالپشتى خۆى بۆ (مىل گىبسن) دوو پات كردهو ھە و بە ھەمووانى گوت:

كى ھەيە پىشتەر ھەلەى نەكرد بىت؟. دواى ئەو ھە (مىل گىبسن) وازى لە كارى ئەكتەرى ھىنا و دەستى كرد بە كارى دەرھىنانى فىلم كرد و توانى دەرھىنان بۆ فىلمى (ھاكساو رىچ) بكات، كە بۆ (۶) خەلاتى ئۆسكار پالىورا و (۲) خەلاتى بردەو ھە!

لە گەشتى ژيانى (مىل گىبسنەو) فىردەبين، ئەو كاتەى شكست دەھىنين، تەنھا كەسە دلسۆزەكان دىن و پالپشتىمان دەكەن. فىرى كردىن رىگای كار كردنمان بگۆرپىن، نەك ئامانجەكانمان!

ۋە ئەو كەشتىيەى، تەمەنىك خەرىكى دروست كردنى بوو، رەنگە بەيەك ھەلە نوقووم بىت و ئىمەش تىدا بچىن. بۆ ھەر ھەلەيەك، كە ئەنجامى دەدەين پىويستە باجەكەشى لە تەنىشت دابىنين.

ۋە ھەمىشە ئەو ھەلە ناو مىشكتان ھەلى بگرن و بىرتان بىت. شكست يەكەم رىگايە بەرەو سەر كەوتن. ۋە ئەو تىرەى، كە پىويستە لەكەوان دەر بچىت سەرەتا پىويستە بۆ دواو ھە بھىنرىتەو ھە بۆ ئەو ھى بە شىو ھەيەكى بەھىزتر بەرەو ئامانجەكەى رپى بكات و ئامانجەكەى بپىكىت!

(پاولوكايلىق) روماننوسى بهناوبانگى بهرازىلى دهلىت: (تهنها شتىك ههيه كهوادهكات خهونهكەت بىتته مهحال، ئەوئش ترسه له شكست. گەر شكست نههينى وهكو ئەوه وايه تۆ هىچ كارىكت نهكرديت).

“

شكست بهواتاي دۆراندن نايەت، ئەوه تهنها
وازهينانه، تۆ دهكات به كهسىكى دۆراو.

”

ئايه گوى بۆ قسهى خەلكى بگرين؟

شىوازى ژيانت هەر جورىك بىت و هەر پيشهيهكت ههبيت، خەلك
خوى له ژيانت ههلهقورتىنيت! قسهله سەر ژيانت دهكەن، جا به باشه
بىت يان خراپه، بهلام ئەوهى ليرەدا گرنگه ئيمه چون مامهله بکهين له
گەل ئەو جورە قسانەدا؟

قسهى خەلكيش له دوو جور زياترى نيهه، كه بهرامبەر ئيمه دهيلين:

جورى يه كه م/ و ته نه رينيه كان:

كاتىك برىار دهدهيت دهست بهكارىكى نوى بکهيت، يان ئاوات بۆ
كارىك دهخوازيت، تاوهكو پىي بگهيت، كهسانىك وهكو چيا له بهرامبەرت
رادهوهستن و پىت دهلين: تۆ ناتوانى ئەو كارە ئەنجام بدهيت و بهپىي
بهرهى خۆت قاچ دريژ بکه و كهس پيشتر نهى توانيوه ئەو كارە بکات.
.. هتد.

هونهرمه ندى كۆلۆمبى (شاكيرا) كاتىك له خويندنگه گورانى دهلييت:
 مامۆستاكه ي به سووكايه تي پيكر دنيكه وه پي دهلييت: دهنگت زور ناخوشه
 و له دهنگي بزن دهچييت! دلنيام نهو رۆژه شاكيرا زور نيگه ران بووه،
 به لام كۆلى نه دا تاوه كو بوو به ديارترين و باشتريين خانمه گورانى بيژ و
 سه ماكه ر له جيهاندا.

يان زاناي به ناوبانگي بواري فيزيا (ئه نيشتاين) له خويندنگه دهركرا
 و مامۆستاكاني به دايكيان گوت: نهو كوره گه مژه يه و تواناي فيربووني
 زور لاوازه. به لام نهوه ي لاي ئيمه گرنگه نهوه يه دهبييت له ئاست نهو
 وتانه دا ناييست بين و كۆلنه دهين وه نه هيلين رهخنه روخينه رهكان
 كارمان لييكه ن.

(والت ديزني) رۆژيكيان دهروات بۆلای خيزانه كه ي و وينه يه كي
 كاريكاتيري مشكيكي بچووكي پيشان ده دات و پي دهلييت: ئيمه به هوي
 نهو مشكه وه پاره يه كي زور به دهست دههينين! خيزانه كه شي راسته وخو
 پي دهلييت: هيوادارم نهو قسه يه ت به هيچ كه سيكي تر نه گوتبييت! به لام
 باوهري ديزني به سه ركه وتن واي ليكرد به رده وام بوو له خه ونه كه ي.

تاوه كو كه سايه تي (ميكي ماوس و شاري ديزني) بنيات نا. وه له
 ريگه ي سه ركه وتن، تووشي ئاستهنگ و ناره حه تي و مايه پوچ بوونه وه
 بوويه وه زياتر له جاريك، به لام باوهري نهو به سه ركه وتن وايكرد
 گشت نهو ئاستهنگانه بيرييت، كه ئيستا شاري (ياري ديزني) بوته هوي
 سه رنج راكيشاني منداال و گه وره كان!

جۆرى دووه م/ وته ئه ريئيه كان:

كه سانيك هه ن وه كو مۆم ريگاي ئامانجت بو روشن دهكهن و وه كو
 چيا پشتت به هيز دهكهن و هانت دهه ن بو به رده وام بوونت.

ئەو شەۋەى پەيامبەرى ئىسلام (محمەد ص) ۋەھى بۇ دابەزى دواى
ئەۋەى بەترسىكى زۆر گەرايەۋە بۇ مالەۋە بە خەدىجەى خىزانى فەرموۋ:
دامپۆشن دامپۆشن!

بەلام پاش ئەۋەى تەۋاۋى رۇداۋەكەى بۇ خەدىجەى خىزانى گىرايەۋە.
خەدىجە كۆمەلىك ۋشەى ئەرىنى جوانى چىپاند بەگوۋى پىغەمبەردا ۋ
فەرموۋى: مەترسە، چونكە تۆ پەيوەندى خىزمايەتى ئەنجام دەدەيت ۋ
دەچىت بەھاناي خەلكانى تر ۋ يارمەتى بى نەۋاۋ ۋھەژاران دەدەيت
ۋ پىاۋەتى ۋ ھاۋكارى كردنت كىدوۋە بە كارى خۆت! پاش ئەۋەى
پىغەمبەر گوۋى بىستى ئەۋ ۋتانەبوۋ ئارامى بۇ دلى گەرايەۋە.

ھەرۋەھا (ستىف جۆبز) ھاندان ۋ قسە ئەرىنىەكانى باۋكى، بوۋنە
ھۆكارى ئەۋەى ئەۋ ئىمپىراتورىيەتى مەزنەى (ئەپل) بنىات بنىت.

ئىمە زۆر جار ھەست بە ساردى دەكەين، لە رىگەى ئامانج، بەلام
ۋتەى ھاۋكارانمان باۋەشىكى گەرمن ۋ وامان لىدەكەن بەردەوام بىن.
زۆر جارىش شتانىك ھەن مرۆف، لەخۆيدا ھەستىان پى ناكات ۋ تا
ئىستا دركى بەۋ توانايانەى خۆى نەكردوۋە.

(دېشاۋنا باربىر) شاجوانى ئەمىرىكا بۇ سالى (۲۰۱۶ز) باسى ئەۋە
دەكات، كە چۆن ۋتەى ژنىك سەرتاپاي ژيانى دەگورپىت ۋ دەلىت: لە
بالەخانەىكى جل ۋ بەرگى ژنانە كارم دەكرد. بىنىم ژنىك بەردەوام
سەىرم دەكات ۋ نىگاكانى ھەر رۋويان لەمنە!

پاش ماۋەىك لىم نىك بوۋىەۋە، دواى ئەۋەى كۆمەلىك پرسىارى
لىكردم ۋتى: تۆ زۆر جوانىت!

دلىنام گەر بەشدارى بكەيت لە رىۋرەسمى شاجوانى دەتوانى بىتە
براۋە! ئەۋ داۋاى لىكردم سبەى سەردانى بكەم. كاتىك بۇ رۆژى دواتر
سەردانم كرد كۆمەلىك كىبى پىدام لەسەر رىۋەرەسمى شاجوانى.

ئەو كات ھاۋىنى سالى (۲۰۰۹ز) بوو. منىش بەداۋاكەي ئەو رازى بووم
و بەشدارىمكرد، بەلام جارى يەكەم شكستم ھىنا، بو جارى دووھم و
سىيەم ھەولمدايەو ھەر شكستم ھىنا!

بۆيە دووبارە ھەولمدايەو ھەر جارى چوارەم و پىنجەم و
شەشەمىش بەشدارىمكرد ھەر شكستم ھىنا! بۆيە زور تورەبووم و
پەيوەندىم پىوۋەكرد، پىم گوت: تۆ پىت وتم من دەتوانم بىم بە شاجوانى
داھاتووى ئەمريكا» ئەۋىش وتى: (دېشاونا) بەردەوام بە، وازمەھىنە
بەردەوام بە لە گەرەنەو.

لە مانگى شەشى (۲۰۱۵ز) ئەو ژنە كوچى دواى كرد، بەھوى
شېرپەنجەي خوینەو. تائەو ھەبوو لە مانگى (۱۲) ى (۲۰۱۵ز) ھەلبىزىردرام
و ھەكوو شاجوانى ھەرىمى كۆلۆمبىيى ئەمريكا. ۋە شەش مانگ دواتر
و لە مانگى شەشى (۲۰۱۶ز) من بووم، بەيەكەم سەرباز كە بىم بە
شاجوانى ئەمريكا!

من پىتان دەلىم: لە شكست مەترسن، بەلكو لە پەشىمانى بترسن.

كۆلدان ھۆكارى سەرھەلدانى پەشىمانىيە. لەنەخىرەكان مەترسە، دەبىت
نەخىرەكان ۋەكو ئەو ئاگرەت لىكەن، كە بەنزىنيان پىدادەكرىت و گەشتەر دەبىت.

ھەرۋەھا (ماھىندەر سىنگ دەۋنى) بەناوبانگترىن يارىزانى يارى
(كرىكتە) لە جىھاندا، خەلكى ھىندىستانە. كاتىك لە تەمەنى (۱۲) سالىدا
بوو، رۆژىكىان مامۆستايەك لە كاتىكدا لەناو يارىگاي خویندنگە يارى
دەكەن. سەير دەكات (دەۋنى) خاۋەنى توانايەكى باشى تۆپ گىرەنەو ھەيە
و زور چالاكە! بانگى (دەۋنى) دەكات و پىي دەلىت پىويستە تۆ ببىتە
يارىزانى (كرىكت)، بەلام دەۋنى دەلىت: مامۆستا تۆپى پى و كرىكت
زور لىك جىاوازن، بەلام مامۆستا كە سور دەبىت، لەسەر ئەو ھى
ھانى (دەۋنى) بدات تاو ھەكو ببىتە يارىزانى كرىكت. ھەر لەسەر قسەي
مامۆستا كەي دەستى كرد، بە يارى كرىكت.

ئەو رۆژەى بۆيەكەمىن جار دىتتە ناو يارىگاي كرىكتەو، ھاورپىكانى گالتەى پىدەكەن و پىي دەلېن: كرىكت كارى تۆ نىيە برۆ تۆپى پى ئەنجام بدە، بەلام ئەو نەوہستا و توانى لە سفرەوہ بگاتە لوتكەى ناوبانگ و چەند جارېك وەكوو باشتىرېن يارىزان ھەلبىژىردراوہ و ژيانى لە كورپىكى ھەژارەوہ بگورپىت بۆ كورپىكى خاوەن سەرمايەكى بى ئەندازە و بەھوى كارىگەرىيەكى زۆر لەناو خەلكىدا و خوشەويستيان بۆى فىلمىك لەسەر ژيانى دروستكرا و فىلمەكەش سەرکەوتتىكى بى وىنەى بەدەست ھىنا!

ھەربۆيە باش گويچكەى خۆت بکەوہ بۆ ئەوانەى پىشنىيازىكى نویت بۆ دەكەن، رەنگە ئەوہ دەرفەتىك پىت و لەورپىگەيەوہ ژيانت بگورپىت. دەرفەتەكانىش لە ژيان وەكو شەپۆلى روبرارەكانن دىن و دەرپۆن. ئەوہى لەسەر تۆ پىويستە ئەوہيە زۆر بە باشى ئەو دەرفەتانە بقوزىتەوہ و بگەيت بەو شتەى، كە رەنگە رۆژىك لە رۆژان ھەر خەونىشت پىوہ نەبىنى پىت.

ھەروہا ھەندىك رەخنە ھەيە، پىيان دەوترىت رەخنەى بنىاتنەر و ئەوانىش دەخرىنە پال وتە ئەرىنيەكانەوہ. بەلى كەسانىك پىت دەلېن تۆ ئەو كارە مەكە، يان ، دووبارەى مەكەوہ، يان بەتەنھا لە گوشەيەكەوہ كۆمەلىك ئامۆژگارىيت دەكات و ھەندىك ھەلەت بۆ راست دەكاتەوہ. بۆيە گرنگە بۆ ئىمە زۆر بەباشى گوى رادىرىن، بۆ ئەو مروققانەى ھەمىشە بە وتەى ئەرىنى گەرمى و گورپى كارکردنمان زياتر دەكەن.

“

بۆيە گوى بىستى قسەكانيان بە. باشەكانيان

وہربگرە و خراپەكانىشان بنىژە.

”

هيزى هيو

باشترين و بههيزترين چهكيك، كه مروث ههليگرىت له ريگاي گهيشتن بهئامانجهكهى، هيوايه. رهنگه مروث ههفتهيهك بى خوراك و چوار روژ بى ئاو، سى كاترمىر بهبى ههناسهدان بتوانىت بژىت، بهلام بو چركهيهكيش مروث ناتوانىت بى هيو ژيان بكات، چونكه، هيوئهو بزوينهريه، كه پالت دهنىت بهرهو ئامانجهكهت.

له ئهلمانيا، لهسالى هفتاكاني سهدهى رابردوو، كهسيك دهكهويته ناو رووباريك و بو ماوهيهكى زور له ژيرئاودا دهمنيتهوه بهبى ههناسهدان و ژمارهى پيوانههى تومار دهكات بو ئهوكات. دواى ئهوهى رزگارى دهبيت و پرسىارى ئهوهى ليدهكهن، چون ئهوه ههموو كاته توانىت، بى ههناسهدان خوت رابگرىت لهژيرئاودا ؟

گوته: راسته من مهلهوانى نازانم، بهلام دلنيابووم و هيواداربووم، كه كهسيك ديت و رزگارم دهكات!

ئهوكاتهى شكست دههينين، باواز لهخهونهكانمان نههينين، چونكه هيوامان وايه، كه روژيك ديت ئالاي سهركهوتن ههلهكهين له سهه ئامانجه مهزنهكهمان.

ئهو روژهى پيغهمبهرى نازيمان (محمد) درودى خوداي لهسهه بيت) له (تائيف) خوين له جهستهى دهچورا! دواى ئهوهى نهزان و گهورهكاني (تائيف) بهمندال و شيتهكان بهردبارانى، ئهو مروثه مهزنهيان كرد. كاتيك له ريگا دهرويشتن. گهورهى فريشتهكان، لهگهله فريشتهى شاخهكان هاتن بولاي پيغهمبهرى مهزن و (جبرهئيل) دواى سلاوكردن گوته: ئهوه فريشتهى چياكانه هاتوووه، تو بهس فهрман بكه

(تائىف) بزردهبىت و لەناو دەچىت لەنيوان ئەو دوو دۆلەدا، بەلام سەيرى مروقى مەزن و خاوەن پەيامى ئاسمانى بکەن، فەرمووى: ((خودايە لەگەلەكەم خۆشبە ئەوان نازانن، وە هيوادارم لەو نەوئەيەي دىت لەپاش ئەمانە كەسانىك هەلبكەون و پەيامەكەي تۆ بلاوبكەنەو و بىگەيەنن)).

بەلى، هەر بەو شيوەيەي ئەو فەرمووى و هيواكەي بەجىگەيشت، لەدوای ئەوانە زانای زۆر لەو شوينە هەلكەوتن و بوون، بە ئالا هەلگى پەيامە مەزنەكەي ئىسلام.

ئەو پىرە پياوہى نەمامىكى بەردار دەچىنيت، وەنەبىت چاوەرپى ئەوہى هەبىتە، لە بەروبوومەكەي بخوات، بەلكو بەو هيوايە دەي روينيت، كە رۆژىك دابىت نەوہكانى لەو دارە بخۆن. هەرودەكو چۆن باپىرانى ئەو رواندووويانە و ئەويش بەروبوومەكەي خواردووہ.

هەرودەها (هيووا) پىمان دەليت: ئەو رۆژانەي، كە ماون جوانتر و باشتەر دەبن، لەو رۆژانەي، كە رۆيشتوون و بەو هيوايە سەربىننە سەر پىخەفەكانتان، كە سبەي رۆژىكى جوانتر و باشتەر دەبىت لە ئەمرۆ.

“

هيووا وەكو ئۆكسجين وايە، بۆ ئامانجەكەت،
 وادەكات بە زىندووويەتى بمىنيتەوہ.

”

تەنھا تۆ خۆت رزگار كەرى خۆتیت! *

ئەو كاتەى كەتینوومانە، ئاۋ دەخۆینەۋە و كاتىكىش خەومان دىت دەخەۋىن و كاتىكىش دلخۆشىن چىژ لە ژيان دەبىنن، بەلام بۆچى دەبىت كاتىك توۋشى نارەحەتى و ئازارىك دەبىت، دەبىت چاۋەرى ئەۋە بىت كەسىك بىت رزگارت بكات ؟

ھەربۆيە بە ھىزبە و ھەر بۆخۆشت رۋوبەرۋوى ئەۋ ئازار و نارەحەتiane بېۋە.خۆت دەبىت ھەۋلبدەيت و كۆلنەدەيت تاۋەكو بۆخۆت خۆت رزگار دەكەيت!

ئەو كاتەى بۆقە نابىستەكە كەۋتە ناۋ چالەكەۋە، ھىچ يەكىك لە ھاۋرىكانى نەرۋىشتن، بۆ ئەۋەى لەناۋ چالەكەدا رزگارى بكن، بەلكو پىشيان گوت: دەست ھەلبگرە تۆ ناتۋانى رزگارت بىت، بەلام ئەۋ بەۋ ھىۋايەۋە بازىدا، كە وايدەزانى ئەۋان ھانىدەدەن.ھەربۆيەش خۆى بازىكى گەرەتر، لە بەرزى چالەكەيدا و خۆى رزگار كەرد ئىمەش پىۋىستمان بەۋ بازداۋە مەزنى ھەيە، بۆ ئەۋەى سەربكەۋىن بەسەر كىشەكانماندا.

ئىمە كاتىك سەردەكەۋىن خۆمان رزگار دەكەين لە كىشەكانى ژيانمان، پىر بەدەم ھاۋار دەكەين سەركەۋتىن، بەلام كاتىك شكست دەھىنن پەنجەى تۆمەت بۆ كەسانى تر رادەكىشىن.

نا ھاۋرى گيان، گەر كەسىك ھەبىت بتۋانىت رزگارت بكات، يان توۋشى شكستت بكات تەنھا خۆتیت.

مروۋقە مەزنىكان ھەمىشە كاريكى ناۋازە ھەيە ئەنجامى دەدەن، لە كاتىكدا توۋشى گرفتىك دەبن، ئەۋىش ئەۋەيە، خۆيان دەگەرپىن بۆ دەروازەيەك بۆئەۋەى لىي بچنە دەرەۋە!

ئەو كاپتنەي، كە خەرىكە كەشتىيە كەي نقووم دەبيت، بەھۆي تۆفانەوہ يەكەم كەسيكە، كە دەبيت سىتلىك بەيىت و ئاوەكەي ناو كەشتىيەكە بەتال بكات، بۆ ئەوہي دواتر كەسانى تىرىش بيىن و يارمەتى بدەن.

خاوەن كۆمپانيا مەزنەكان و خاوەن سارمايەدارەكان ئەو كاتەي خەرىكە نقووم دەبن، خىرا شتەكانيان رىك دەخەنەوہ و خويان رىگار دەكەن.

گەر رىگار كەرىك ھەبيت خوتى. گەر دلخوشكەرىك ھەبيت، دلخوشت بكات خوتيت!

گەر خودا چاوى پى بەخشىيىتى بۆ ئەوہي فرمىسكى پى بريىت، ئەوا دوو دەستيشى پى بەخشيوى، كە فرمىسكەكانى پى بسرىتەوہ، بۆيە چاوەروانى كەسيك مەبە بيىت و رىگارت بكات لەكاتى نقووم بووندا، رەنگە ژىر ئاو بكەويت، ھەربۆيە دەبيت خوت فىرە مەلەوانى بكەيت، بيىتە مەلەوانىكى باش بۆ ئەوہي بيىتە رىگار كەرى خوت و كەسانى تر.

“

گرنگترين خالىك كەوادەكات مروؤف، لە گرفتهكانى
ژيانى رىگارى بيىت، بريىتە لە خۆبەدەستوہنەدان و
رووبەرووبونەوہيان تاوہكو تىيان دەپەرىنين.

”

☀ سەرکەوتن کارى شەو و رۆژىک نىيە! ☀

گەر تۆ بچىت بۆلای سەرتاشىک، ئايە لەيە کەم مەقەستەو، کە لەسەرتى دەدات تۆ هاوار دەکەيت و دەلييت بوەستە؟ يان چاوەرپى دەکەيت تاکوتايى پيڊييت؟.

يان کاتيک ويڤە کيشىک دەلييت : وەرە دابنیشە ويڤە يەکت بکيشم تۆ لەيە کەم فلچە يە کەو، کە بە تابلۆکەى دادينييت، تۆ دەلييت بوەستە ئەو شيوەى من نيە؟ دلنيام نەخىر، چونکە ئەو ويڤە يە کاتي پيويستە بۆ ئەوەى بەو شيوە يە ويڤە کە بکيشييت کە تۆ دەتەوييت.

سەرکەوتنیش هەروايە، کاپتن گيان دەبييت ئارام گريت هەبييت و هەتا کاتي خۆى دييت.

(جۆزسى سەرماجو) رۆمانووسى بەناوبانگى پرتوگالى دەلييت: (گەر من مردبام پيش تەمەنى (٦٠) سالى ئەوا کەس منى نەدەناسى!).

(جۆزسى سەرماجو) لەناو مالىکى هەزار و دايک و باوکىکى نەخويندەواردا گەرە بوو، تووشى نارەحەتى زۆر بوو و تووشى ئاستەنگى زۆر بوو، بەلام باوەرپى وابوو سەردەکەوييت و دواى ئەوەى، سى رۆمانى نووسى شکستيان هيئاو سەرکەوتوو نەبوون! تا ئەو بوو رۆمانى چوارەمى نووسى و دەنگدانەو يە کى زۆر باشى هەبوو و زياتر لە دوو مليون دانەى لى فرۆشرا!

لە رۆمانەکەى و لە سالى (١٩٩٨ ز) خەلاتى (نۆبلى) بە دەست هيئا لە ئەدەبىياتدا.

بەلى، سەرکەوتن کارى شەو و رۆژىک نىيە، بەلکو هەولى هەموو ئەو شەوانە يە، کە تييدا چاوەکانت لەخەو تۆراندوو بۆى لەگەل ئەو رۆژانەى کە تييدا ماندوبووويت. ئەو کۆمپانيا مەزنانەى ئيستا دەيانبنى،

وھكوو فھيسبووك و يووتوب و ئەمازۆن و گوگل .....بەشەو و رۆژيک دروست نەبوونە؟!

ناكریت تۆ كۆمپانیاھەك دروست بكەيت و مانگيک دواتر بليت، بۆ من وھكو (گوگلم) لینهات؟

ھەندیک لەوانە زیاتر لە ۲۵ سالە دامەزراون و زۆر جاریش شكستیان ھیناوە و پارەى زۆریان لەدەستچوووە. سەرکەوتن پيويستی بەکاتە. تەنانەت کاتيک (خودا) ئەو گەردوونەى دروستکرد، بە شەو و رۆژيک دروستى نەکرد بەلكو لەماوەى شەش رۆژدا دروستى کرد لەکاتيکدا دەيتوانى بفرمويیت [کن فيکون]، بەلام خودا فيرمان دەکات پيويستە کات بەدين بە خەون و ئامانجەکانمان، چونکە سەرکەوتن پەيوەست نيه بە کاتەو، بەلكو پەيوەستە بە بەردەوامیەو!

ھەندیک كۆمپانیا بۆ ماوەى چوار بۆ پينج سال لەناو شكستدا بوونە، بەلام بەردەوام بوونەو تەوھكو ئەو رۆژە ھاتوو و ئەو ساتە ناخۆشانەشيان تپپەراندوو.

(ئەبراھم لينكۆلن) سەرۆكى شازدەھەمىنى ويلايەتە يەكگرتووھکانى ئەمريکا تووشى نەھامەتى زۆر بوو لەسەر رپگای سەرکەوتن و دواى ئەوھى ھەشت جارى لەدواى يەك شكستى ھینا! ئينجا توانى بيیتە سەرۆك كۆمارى ئەمريکا.

(ھينرى فۆرد) دەليت: {شكست ھەليکە بۆ تاقیکردنەوھى رپگايەكى نوئى}. ھەر بۆيە پشوو دريژەبە و وازمەھينە، گەر شتيک ھەبيت کەوا دەزانيت شايەنى ئەوھى ھى تۆ بيت، شايەنى ئەوھشە لەپيناوى تووشى ئاستەنگ ببیتەو. ھەرگيزيش داواى ئەوھمەكە لەخودا ئامانجەكەت بۆ ئاسان بکات بەلكو داواى خۆراگرى و بەھيزى لى بکە بۆرپگای پيگەيشتنى.

“

گرنگ نيه ماوەى چەند تیکۆشايت؟ گرنگ ئەوھى وازت نەھینا، تەوھكو

پي گەيشتى.

”

● ئەو كەسە كۆيە، ●

كە پئويستە خۆتى پىت بەراورد بگەيت؟

بروانا كەم لەو ئەزار بەخشتەر ھەبىت بۇ مروڤ، لە بەراورد كەردنى خۆت بە كەسانى دىكە. ئەزارەكەش لەو دەو سەرھەلدەدات، كە واھەست دەكەين ئەوان خاوەنى شتىكى لە ئىمە باشتەرن، بونموونە، ئەزاد لەمن پارەى زياترى ھەيە و ھاوكار سەيارەيەكى لە منى جوانتر كرىوہ ! محمد خانويكى گەورەترى لە ھى من دروستكردووہ و ھىمنىش نمرەى بەرزترى لە ھى منى بەدەست ھىناوہ ھتد.

كارەكە پەيوەندى نىيە بەوہى ئەوان خاوەنى ئەو ھەموو شتەن يان نا، بەلكو كارەكە پەيوەستە بە ئىمەوہ، كە ناتوانىن چىژ ببينىن لەوہى لە ژىر دەستى ئىمە داىە، چونكە ئىمە ھەمىشە زيادەرەوى دەكەين لەپياھەلدان بە شتى كەسانى تر و كەمتەرخەمىش دەكەين بەرامبەر بەو شتانەى كەخۆمان خاوەنىن.

گەر بەراستى بۆت بدويم ھاوړيگەم، من يەككىك بووم لەوانەى تووشى ئەو نەخۆشىيە بوو بووم. ئەويش بەوہى كە واھەستم دەكرد ئەوان خاوەنى شتانىكى باشتەر لەوہى منن، بەلام تا ئەوہبوو لە شوينىك خويندەمەوہ كە نووسرابوو: ئەو شتانەى من ھەمبوو خەونى زۆرىك لەوانەى دەورووبەرم بوون. بەلكو ئاواتەخوазى ژيانى من بوون. مالە خوش و گەورەكەم خەونى زۆر بى مال بوو و سەيارەكەم خەونى زۆر پيادەرۆ بوو، بەلام ئەوان ئاگادارى ئەو ژيانە نەبوون كە تىيدا دەژيام. ئەو مالەى ھەمووان ئاواتيان بۆ دەخواست بۆ من لە گۆرستانىك تاريكتەر بوو و ئەو سەيارەيەى، كە ھەمووان ئاواتى ئەوہيان دەخواست بۆ چركەيەكيش لەناوى دابنىشن، بۆمن وەكو ئەوہ وابوو لەناو ئاگردانىك

دابنىشم! ئەو ەش دواى ئەو ەى ئازىزترىن كەسى ژيانم، كە ھاوسەرەكەم بوو لەگەل ھەردوو قاچم لەناو ئەو سەيارەيەدا لە دەستدا پاش ئەو ەى تووشى روداويكى ھاتووچۆ بووين!

ھەربۆيە مالەكەمان بوو بە چوارديوارى بى گيان و سەيارەكەشمان لابلوو بە داشقەيەكى بى سوود. بەلام خو خەلكى ئاگادارى ئەو شتانە نەبوون. ھەموو ئەو ەى دەيانزانى ئەو ەبوو، ژيانە خوشەكەى خويان بەو ژيانە ويړانەى من بەراورد بكن. بۆيەپيټان دەليم بەو ژيانە رووكەشەى دەيبين ھەلمەخەلەتەن لەناو ەو ەدا ھەمووان دەنالين. ئازارى راستەقینەى مروقيش ئەو كاتە دەست پى دەكات، كە ژيانى خوى بەراورد دەكات بە كەسانى تر و ھەموو ئەو ەى ھەيانە بەراوردى دەكات، بەھەموو ئەو شتانەى نيەتى، بەلام ھەرگيز نايەت ھەموو ئەو شتانەى، كە خوى ھەيەتى بەراوردیان بكات بە ھەموو ئەو شتانەى ئەو كەسانەى لە چوار دەورى دەژين نيان. ھەربۆيە سوپاسگوزار بە بەيەك بەيەكى ئەو شتانەى، كە لە ژياندا بونيان ھەيە، ھەروەكو گوتراو ە: {سوپاسگوزار بە، بەو ەى كە ھەتە دەبيتە زەنگينترىن مروق}.

سەرەپاى ئەو ەى سەرەو ە كە باسمانكرد، بەلام ھيشتا كەسيك ھەيە، كە پيوستە ژيانى خو مان تەنھا بە ژيانى ئەو بەراورد بكن. ئەو كەسەش خو مانين. ئەو كارەش چۆن دەكرىت؟ ئەو كارە بەو شيو ەيە دەكرىت ژيانى ئىستامان بەراورد بكن بە رابردوو و داھاتووى خو مان.

(أحمد الشقيرى) دەليت: { سەر كەوتن ئەو ەيە، ئاورپىك لەدواو ەت بدەيتەو ە و زەردەخەنە بكەيت بو ئەو شوينەى، كە ئىستا پى گەيشتووى } لە رابردوودا لە چ شوينىك بووين و ئىستا لە چ شوينىكىن و لە داھاتووش دەگەين بە چ شوينىك؟

ئەگەر ئەو ژيانەى ئىستا ھەر ئەو ژيانەى سى سال لەمەوپيشە و واھەست دەكەيت ئاوينەدانەو ەى سى سالى دواتريشە، ئەو ە بزانه تو

له ناو گرفتىكى مەزنداي ئەو گرفتهش برىتتە: لەچەقبەستىن لە خالىكى نەبزوتودا. گەر سەيرى گشت كۆمپانىياكانى جىهان بىكەيت هيلكارىيەكيان بۇ دۇخى كۆمپانىياكەيان كىشاو، ئەو هيلكارىيە جار ھەيە بەرز دەبىتتەو ھە جارى واش ھەيە نزم دەبىتتەو، بەلام گەرھاتوو هيلكارى ئەو كۆمپانىيايە بەچەقبەستووى مایەو ھە و ھىچ گۆرانكارىيەك رووینەدا، ئەو ھە داھاتووى ئەو كۆمپانىيايە يەك ئەنجامى ھەيە ئەویش داخستىن و مایەپوچ بوونىتەتى.

ژيانى ئىمەش وایە گرنگ نىيە چەند جار شكست دەھىنن، يان، چەند جار براو ھە بووین، گرنگ ئەو ھەيە ئىمە بەردەوام بىن و پلانى ئەو ھە بۇ ژيانمان دابنىن. لە دوینى پەشىمان نەبىن و چىژ لە ئەمرۆ بىنن و ئامادەكارى بۇ سبەي بىكەين. ھە ئەو ھەشت بىر بىت ئەگەر ھاتوو ئەو كارانەي، كە ئەمرۆ ئەنجامیان دەدەيت لەئامانجەكەت نزیكى نەخستىتەو ھە ئەو ھە بزانه خەرىكە ئامانجەكەت لەدەست دەدەيت. ھە گوتراویشە: } تروپكى گەمژەي ئەو ھەيە، تۆ ھەموو روژىك ھەمان كار ئەنجام بدەيت و چاوەرپى ئەنجامىكى جياواز تریش بىكەيت. } بۇيە ھەرە بۇ ساتىك دابنىشە و بىر لە ژيانى رابردووت بىكەو ھە و بەراوردى بىكە بە ژيانى ئىستات چ شتىكت گۆرپەو ھە، لەژيانت بەراورد، بە سى سال پىشتر چ شتىكت بەدەست ھىناو ھە؟ كە سى سال پىشترخاوەنى نەبوويت و چ شتىكت لە دەستدا، كە دەبوو ئىستا تۆ خاوەنى بىت. گەر لەماو ھەي ئەو سى سالە گۆرانكارىت ئەنجام دابىت پىروژبايى بىكە لە خۆت كە سى سال، لە يەك سالى سى جار دووبارە بو ھەو ھە دانەژياو یت. ئىنجا ھەرە بەراوردىكى جوانتر و پر بەرنامەتر بىكە لە نىوان ئىستا و داھاتووت. دەتەو یت لە داھاتوو چى بەدەست بەینى و ببىتە خاوەنى چ شتىك؟

ئەو ھەش بزانه روژىك دادىت، لە جياتى ئەو ھەيە ژيانى خۆت بەراورد بىكەيت بە كەسانى تر. تەنھا بىر لەو ژيانە دەكەيتەو ھە، كە تۆ خاوەنى بوويت، بەلام بەھوى ئەو ھەي ھەر خەرىكى ئەو ھە بویت بەراوردىكى ناداپەروارانە بىكەيت لە نىوان خۆت و ئەوانى تر، ھىچ چىژىكت لىي

نەبىنى و نەھىچ دەست كەوتكىشت ھەبوو. ئەوساتە تاكە دەستكەوت پەشىمانىيە. پەشىمانىش دەستكەويت نىيە مروڧ بۆى پى بكنىت بەلكو دەبىت بۆى بگرىت. ئەو راکەرەى لەكاتى پىشبركىدا لە جياتى ئەوەى ئاگای لە ھەنگاو و خىرايەكەى خۆى بىت و تەركىز بخاتە سەر خىراى ركبەرەكانى پىش ئەوەى پىشبركىكە دەست پى بكات دەيدورنىت.

ژيانى ئىمەش بەو شىوہىيە گەر دەمانەويت ئەوەى كردومانەتە ئامانج پى بگەين دەبىت وەكوو ئەو نىشانە شكىنەبين، لە پىناو ئەوەى ئامانجەكەى بپىكىت وازدەھىنت، لە ھەموو شتىكى دەورووبەرى و تەنھا ئامانجەكەى دەبىنىت و دواترىش كاتىك ئامانجەكەى پىكا بەوپەرى شادومانىيەو دەروانىتە دەورووبەرى. ھەر بۆىە تۆش سەرەتا تەنھا چاو بخەرەسەر ئامانجەكەت بۆ ئەوەى دواتر بەو پەرى شانازىيەو بروانىتە دەورووبەرت. پىغەمبەر (محمد) یش لە فەرموودەيەك: ئەوہمان جوان بۆ باس دەكات، كە مروڧ لە رۆژى دوايدا لە پىنج شت لى دەپرسرىتەوہ دوو لەو شتانە (گەنجىت چۆن بەرىكرد و تەمەنت لە چىدا سەرفکرد؟).

بەلى گەنجىتەى و تەمەن، ئەو دوو چەكەن كە ئىمە زىاتر لە ھەر شتىكى تر پىوستىمان پىيانە بۆ ئەوەى لە پىش ئەوەى خورئاواىت ھەر لەخورەتاو ئەوەى دەمانەويت بەدەستى بەينىن و پى بگەين، ھەربۆىەخۆشەختانە وا ئىستاش ئىمە كاتمان ماوہ، بۆ ئەوەى تەنھا گرنگى بەدەين بە كەشتىيەكەى خومان و گەشتىكى پر چىژ و دەستكەوت ئەنجام بەدەين. مادام ھەمووان خاوەنى ۲۴ كاتزمىرىن، كەواتە ھەموومانىش دەتوانىن ئەوەى بمانەويت بەدەستى بەينىن و چىژىش بىنىن لەوہى كە ھەمانە. باوہرتان ھەبىت بەختەوہرى و سەرکەوتوى مروڧ پەيوەست نىە بەوہى خاوەنى چىيە يان چى بەدەست ھىناوہ؟ بەلكوو پەيوەستە بەوہى ئاخو چۆن چىژ دەبىنىت لەو شتانەى كە لە بەردەستىدان؟ ھەربۆىە ھەولبەدە ژيانى خوت و ابىيات بنى، كە ھەر شتىك ئەگەر بچوكىش بىت ھەولدە لەرىگەيەوہ چىژ بىيە لە

ژيانىت. فرمىيسكه كانى خۆت به راورد مه كه به زهرده خه نهى كه سانى تر
 رهنگه فرمىيسكه كانى تۆهى سه ركه وتن بن و زهرده خه نه كانى ئەوانىش
 بۆ گالته كردن بن به شكستى كه سىكى تر.

“

خۆت به خۆت به راورد بكه و بهس!

”

* كەسىكى تر به جيهان بناسينه *

مرۆقه كان دوو جورن:

يه كه ميان: ئەوانەى دینە ئەو دونیا یە و دەرۆن كەس نازانیت كە هەبوون!

دوو هەمیان: ئەو مرۆقەنەى، كە هاتنە دونیا كەس نەیزانى، بەلام كە
رۆیشتن هەموو دونیا زانى كە هەبوون و خەمبار بوون بۆ رۆیشتیان.

تیبینیت كرد هەردوو جورەكە لە خالیك هاوبەش بوون ئەو خالەش
ئەو هەبوو، كە لە سەرەتای هاتنە دونیاو كەس نەیدەناسین و نەیدەزانی
كە هەن، بەلام جیاوازییەكە ئەو یە جۆرى دوو هەم بریاریاندا هەروا
بە ئاسانی ئەو دونیا یە جینە هیلن و برۆن و جیپەنجەى خویان بنەخشین.

دەتوانى خۆت و خەونەكەت بەبى دەنگى برۆن و كەس
خەبەر نەكەنەو، بەلام ئایە ئەو دڵخۆشت دەكات؟ دەشتوانى بمینیتەو
و هەمووان بە ئاگا بىنیتەو و پىيان بلىیت: منیش لىرەم، منیش دەمەویت
ناو دەكەم بەنەمرى بمینیتەو.

لە (۱۹۸۵/۲/۵ ز) لە شارى ئانچیلە لە پورتوگال، كورپىك لە مالىكى
هەژار لە دایك بوو. رۆژان رۆشیت و هاتن ئەو كورپە ئارەزووى
بۆ یارى تۆپى پى زیاتر دەبوو بەشیو یەك ئەو هەندەى دەرۆیشت بۆ
يارىگاكان ئەو هەندە ئامادەى وانەكانى قوتابخانەى نە دەبوو، تائەو هەبوو
رۆژىكیان مامۆستایەك پى دەلێت: واز لە تۆپى پى بهینە، چونكە تۆپى
پى نانت بۆ پەیدا ناكات!

تۆپى پى لە گەل خوینى تىكەل بوو بوو. بەلام لە تەمەنى پازدە سالى
دكتۆرەكان بە دایكى دەلین: كورەكەت یان نابیت یارى بكات، یان، دەبیت

نەشتەرگەرى بۇ دلى بكهين، چونكه كيشه ههيه له دليدا؟! ئەوكاته دايكى زور نيگه ران بوو چونكه ئەگهرى سهركهوتنى نەشتەرگهريهكه زور كه م بوو، بهلام ئەو سوربوو له سهر نەشتەرگهريهكه و نەشتەرگهريهكەش سهركهوتوو بوو، دواى ماوهيهك گهرايهوه ناو ياريگاكان.

پاش تپهر بوونى ماوهيهك، باوكى گيانى له دهستدا بههوى خواردنهوهى زورى مادهه كحوليهكان و دايكيشى له ماله دهوله مهندهكان كارى دهكرد و خواردنى بۇ ئاماده دهكردن. سهرهراى ئەو بارودوخه ناخوشى بنه ماله كهى ئەو تييدا دهريان، ئەو بهردهوام بوو له سهر خهونه كهى و تيدهكوشا بۇ ئامانجه كهى.

دواى ئەوهى بويه كه م جار له تهمهنى حهقده سالى يه كه م يارى خوى ئەنجامدا، له ريزى يانهى (سپورتينگ ليشبوننه) دا ئاستيكي به رزى پيشكه شكرد. توانى سهرنجى زوريك له يانه مهزنهكان، بولاي خوى رابكيشيت تاوهكو ئەوهى له له سالى (۲۰۰۳ ز) له تهمهنى ههژده سالى و بهبرى (۱۷) مليون دولارى ئەمريكى پهيوهندى كرد، به يانهى (مانچيسته ر يونائيت)ى بهريتانى.

دواى ئەوهى توانى له ماوهى شهش سالدا پاش ماندوبوون و تيكوشانيكى زور و به دهست هينانى سى نازناوى پريمه ليگ و يهك نازناوى خولى يانه پاله وانهكانى ئەوروپا له گه ل مانچيسته ر يونائيت، له سالى (۲۰۰۹ ز) گه شتى كرد به ره و ئيسپانيا و پهيوهندى كرد به يانهى (ريال مه دريد) هوه بهبرى (۱۳۲) مليون دولارى ئەمريكى، كه بۇ ئەوساته بوو به گرانبه هاترين گريبه ست له ميژووى توپى پيدا!

توانى له گه ل ئەو يانهيه، باشترين ئاست پيشكهش بكات و كومه ليك نازناوى گرینگ به رز بكات هوه. پاشانيش كاروانه كهى به ره ويانهى (يوقانتوس) ي ئيتالى دريژه پيدا و له گه ل ئەو يانهيهش، زورترين گول و ريكوردي شكاند! توانى بيته تاكه ياريزانى ملياردير له ميژووى توپى پيدا.

ئەو ياريزانە بەتوانايەش ھېچ كەسىك نىە جگە لە (كرىستيانو رۋنالدو)! بەلى ئەو ئىستا ناويكى ديارە و ناوەكەشى بەنەمرى دەمىننەتەو. سەرەپراي ئەو ھى داھاتى سالانەى زياترە (۷۰۰) مليون دۆلار بەلام ئەو پارانە بەشىكى زۆرى بۇ كارى خىرخوازى و مرؤقدۆستى تەرخان دەكات.

رۋنالدو گەر ئەورپۆژەى دكتورەكان پىيان گوت دەبىت دەستبەردارى تۆپى پى بىت. گەر بەوتەى ئەوانى كردبايە، ئىستا ناويكمان نەدەبىست و نمايشىكى جوانمان نەدەبىنى، كە ھاندەران لەناو يارگاكاندا ھاواريان لى بەرز بىتەو بەھۆى ئەو ئاستە بەرزەى ئەو نمايشى دەكات.

تۆش دەبىت ئەو كارەبكەيت، كە پىويستە ناوەكەت و كارەكانت لە گوچكەى مليونان مرؤقدا بزرەنگىتەو. گرنىگ نىيە دەتەوئىت چ پىشەيەك بكەيت؟ گرنىگ ئەو ھىە بتوانىت ببىت بە ناويكى ديار لەئاسمانى ئەو پىشەيەدا. پىشەكان زۆرن وەكوو(فىزىيا و كىمىيا و بىركارى و دكتورى و ئەندازىارى و مامۆستايى و پىشكەشكارى و نووسەرى و ۋەرگىران و نمايشكارى جل و بەرگ و ياريزان و ھونەرمەند و ئەكتەر و پىشە سەربازىەكان و بازارگان و سىياسەتمەتدار و ھتد...).

بۆيە تۆش دەتوانى ببىت بەيەكىك لەناو ھەرە ديارەكان لە داھاتوودا لەو بوارانەدا. ھەر بۇ ئەمەش دەتوانى سوودىكى زۆر ببىنى لە ژيانى كەسايەتتە ديارەكانى ئەو بوارى دەتەوئىت جى پەنجەى تۆى تىدا ديار بىت. ئەوان چ كارىكيانكردوۋە و چ ھەلەيەكيان كردوۋە؟ بۇ ئەو ھى منىش خۆم بەدووربگرم لەو ھەلەيەى ئەوان كەتتى كەوتوون.

دەست بەكار بكە و شوين ئامۆژگارىەكانى ئەوان بكەو ھە و لەبىرىشت بىت ئەو ھى پىناسەى تۆ دەكات، دواى خۆت كارەكانت و دەستكەوتەكانتن. مرؤقاننىكى زۆر ھەن ئىمە نەمان ببىون بەلام كارە جوان و ناوازەكانيان كەبۇ خزمەتى مرؤقايەتى كردويانە ماون و شاىەدى باشيان بۇ دەدەن.

* كارەكانيان پيمان دەلین: ئەوان چەند ماندوبوون تاوہكو بہوہ گەشتن، كە دەیان ویست؟

* كارەكانيان پيمان دەلین: ئەوان حەزیان لەشكست نەبوو، بەلام لیشى نەدەترسان و لیشیان رانەدەکرد.

* كارەكانيان پيمان دەلین: ئەوان بەناو ناخۆشەیهكاندا گەشتن بە خۆشیەكان. ھەروەكو ئەو گولەى كە پیویستە ئازارى دركەكانى بچیزیت پیش ئەوہى بۆنى گولەكە بكەیت.

* كارەكانيان پيمان دەلین: ئەوان باش تیگەشتبوون كە تەمەن كورتە و پیویستە شەو بخەیتە سەر رۆژ بۆ ئامانجەكەت .

بۆیە ئاگادار بەو ساتیكى تەمەنت بەفیرومەدە، چونكە تەمەن ئەو بەفرە سپیەیه، كە پیویستە سوودی لى بینی پیش ئەوہى بتویتەوہ. رەنگە زستانىكى تر دابیتەوہ و بەفر ولات سپى بكاتەوہ، بەلام تەمەن یەك جارە و ناگەریتەوہ. سەرفرازە ئەو گەنجەى لەو تەمەنەى، كە پىی دراوہ دەتوانىك داھاتویكى جوان و ناوازە بۆخۆى بنیات بنیت. ھەرگیز كات درەنگ نىە بۆ ھىچ مروفتىك بۆ ئەو شتەى كە دەیەویت پىی بگات بەلام باشتىرین و پىر وزەترین كاتى تەمەن تەمەنى گەنجیە (۲۵ بۆ ۴۰) سالى گەنج لەو تەمەندا لەھەر ساتىكى تری ژيانى شارەزاو بەتواناترە و ھوشيارترە لە ھەرقوناغىكى تر. {پىغەمبەر محمد(درودى خودای لەسەر بىت)} لە تەمەنى (۴۰) سالىدا، بوو بە پىغەمبەرى ئىسلام. لیونیل مىسى لە تەمەنى (۳۱) سالىدا بوو كە توانى بۆ جارى شەشەم نازناوى باشتىرین یارىزانی جیھان. بە دەست بەینیت و (أحمد الشقیری) لە تەمەنى ۳۷ سالىدا بوو توانى خەلاتى پلەى یەكەم، بۆ كارىگەرترىن و بەھیزترىن كەسایەتى بە دەست بەینت لەولاتانى عەرەبیدا. (ئارنۆلد) لە تەمەنى ۲۰ سالىدا توانى بییتە براوہى نازناوى (پیاوى گەردوون). وە لەگەل كەسانىكى زۆرى تر كە ئىستادا لەو پەرى ناوبانگ و درەوشانەوہدان،

بەلام ئەو ماناي ئەو نىيە گەر تۆ تەمەنت زىاتر بوو يان لە كۆتايى
سالەكانى ژيانندا بووى دەست بەردارى خەونەكەت بىت. نەخىر
مروڧانىكى زۆر ھەبوون لە سەرۋوى (۵۵ سالىيەو تۋانىۋىيانە بگەن
بەوھى كە دەيانەۋىت. ئەو راستىيەش (ھارلاند ساندروۆز) دامەزرىنەرى
زنجىرە خواردنگەكانى (كنتاكي) كە زىاتر لە ۲۰ ھەزار لقى ھەيە،
لەسەرانسەرى جىھاندا بۆمان پشت راست دەكاتەوھ پاش ئەوھى،
لەگەشتى ژيانى شكستى زۆرى تۆمار بكات و لە تەمەنى ۶۵ سالى بگات
بەخەونەكەى و تۋانى سەرۋەتىكى مەزن بۆخۆى نەوھكانى كۆبكاتەوھ.

تۆش ئىمپىراتورىيەك بۆخۆت دروست بگە. نەمرى تاوھكو لەوھ
دلىيا دەبىتەوھ، كە ناوھكەت بەنەمرى دەمىننىتەوھ. بىبە بەنمۋنەيەك بۆ
سەرکەوتن و كۆلنەدان بۆ ئەوھى سبەى ھەزاران كەس لەتۆوھ فىرى
وانەى خۆراگرى و سەرکەوتن بىن.

“

ھەمووان بەجەستە دەمرىن، بەلام ئىمە رىگا نادەين ناو و
كارەكانمان بمرن.

”

گەر دعتەوئیت خەونەكەت لەباربچیت،

كارەكانت دوابخە!

كاتىك ياريزانىك شكست دەهينيت لە يارپەكدا، ماناي ئەوەنيە ياريزانىكى خراپ بى، بەلكوو بەهۆى ئەوە بوو، كە راهيئانەكانى دواخستوو و بەباشى خۆى ئامادەنەكردوو. يان كاتىك ئيمە دەمانەوئیت بگەين بە ئامانجىك بەلام ناتوانين پيى بگەين ئەو و اتاي ئەوەنيە ئيمە شايەنى ئەو شتە نەبووين. بەلكوو ئەو ئيمەبووين كار كردنمان بۆ ئەو ئامانجە دواخستوو بۆ رۆژى دواتر.

(عومەرى كورى عبدالعزیز) دەلييت: (سەيرم لە مروقيك ديت كارى ئەمرۆى بۆ سبەى دواخەخات. مروقيك نەتوانيت كارى رۆژىك ئەنجام بدات چۆن دەتوانيت بۆ رۆژى دواتر كارى دوو رۆژ ئەنجام بدات). بۆيە گەر دعتەوئیت پەشيمان نەبيت و رۆژىكى بى گرفت بەرى بگەيت هەموو رۆژىك كارەكانت لە كاتى خويدا ئەنجام بدە. نەكەى تۆش وەكو هەندىك كەس تووشى نەخۆشى ئەرك دواخستن بيت! ئاخى مروقانىك هەن پييان بلى ئەو كارە بگە دەلييت دواتر ئەنجامى دەدەم. ئەو خويندكارەى گشت وانەكانى فەرامۆش دەكات بۆ شەوى پيش تاقىكردنەو. سبەى تەنها دەبيت چاوەرپيى يەك ئەنجام بگات لەسەر كاغەزەكەى ئەوئيش، كە نووسراو (دەرنەچوو).

من بۆخۆم يەكيك بووم لەو مروقانىەى كە تووشى ئەو نەخۆشپە بوو بووم. هەركاتىك، باوكم دەيگوت: ئەو كارە بگە (موحسين)، من دەمگوت بەسەرچاو باوكە گيان دواتر ئەنجامى دەدەم، بەلام من هەر دوام دەخست تاوەكو ئەوەى باوكم ليى دووبارە دەكردمەو دەيگوت:

ئەرى موحسین ئەو كارەت ئەنجامدا؟ منىش دەبوو بەشەرمەزارىيەوہ
 بلىم: باوكە گيان ببورە لەبىرم چوو، ئىستا ئەنجامى دەدەم. بۆيە منىش
 بىرىارمدا ھەرگىز كارى ئەو ساتە بۆ كاتىكى تر ھەلنەگرم، چونكە ناكريت
 من ئامۆژگارى تۆ بكەم بۆ ئەنجامدانى شتىك و خوشم پىيەوہ گرفتار
 بوو بىتم و ھەول بۆ چارەسەر كردنى نەدەم. گەر بلىم كەسىكم بۆ
 دەست نىشان بكە پەشىمان بىت لەوہى كارەكانى لە كاتى خويدا ئەنجام
 دابىت، دلنيام ناتوانى ھىچ كەسىك بدۆزىتەوہ بلىت من پەشىمانم لە
 كردنى كارىكى راست لە كاتىكى گونجاودا. بەلام گەر بىت و بلىم كەسىكم
 نىشان بدە پەشىمان بىت لە رابردووى بەھوى ئەوہى كارى ئەمرۆى
 بۆ سبەى دواخستوہ. دلنيام بەھەزاران كەس دەدۆزىتەوہ كە پەشىمانە
 لەوہى كە كارى راستى ئەنجام نەداوہ لە كاتى گونجاودا. بۆ ھەر
 رۆژىك كارىكى دىارىكراو ھەيە تۆش ھەلبدە بزانىت لەسەرت پىويستە
 ئەمرۆ چ كارىك ئەنجام بدەيت؟ بۆ ئەوہى سبەى لە نەكردنى پەشىمان
 نەبىتەوہ، چونكە ئەنجامدانى كارەكان لە كاتى خويدا واتا تۆ ئامادەى
 بۆ ئەگەرى رۆودانى توفان و ترست نىە لەوہى توفانەكە كەشتىكە
 نقووم بكات. ھەر وەكو ئەو خویندكارەى، كە بەژىرانە ئەركى مالەوہى
 ئەنجامداوہ و سبەى لە خویندنگە ترسىكى نىە كاتىك مامۆستاكە، داواى
 ئەركەكانىان لى بكات.

گەنجىك بىەويت بەشدارى بكات لە پىشبركىيەكدا دەبىت، بزانىت چ
 كاتىك پىشبركىكە دەست پىدەكات بۆ ئەوہى ئەویش ئامادەكارى بكات
 بۆ بەشدارى كردن لەو پىشبركىيەدا، بەلام گەر ھاتوو وتى: ئەمرۆ
 نا سبەى. دەبىت و كاتى بەشدارى كردن كۆتايى ھات، بەلام ئەو
 بەشدارى نەكرد. ئەوكات تەنھا پەشىمانى بۆ دەمىنيتەوہ. ھەر بۆيە گەر
 رۆژانە كار نەكەيت بۆ ئەوہى لە ئامانجەكەت نزىك بكەويتەوہ ئەوا
 بزانه تۆ كار دەكەيت، بەلام بۆ دووركەوتنەوہ لە ئامانجەكەت لەرىگەى
 دواخستنى كارەكانت. گەر دەتەويت شكست بەينى بەخوت بلى: ئەمرۆ

ئەو كارە ناكەم سبەي ئەنجامى دەدەم. بەلام گەر بتەويت سەرکەوتتو
بیت دەبیت بەخوت بلیت: من کاری ئەمرو ھەر ئیستا ئەنجام دەدەم.

“

پیشیان جوانیان فەرموو: کاری ئەمرو بو سبەي
ھەلمەگرە.

”

ئاستەنگەکان دەستگەوتەکان دروست دەکەن:

گەر مايکیک بە دەستەو بەگریت و برۆیت بۆلای ئەوانەي سەرکەوتتیان
بە دەست ھیناوە، لیان بپرسیت چۆن گەشتن بەخەونەکانیان؟ یەکەم
شتیک باسی دەکەن ئەو بەر بەست و ئاستەنگانەيە کە بریویانە. ھەیانە
بە زەردەخەنە بۆت دەدویت و ھەشیانە بە فرمیسکەکانی پیمان دەلیت:
تاوھکو گەشتوو بە لوتکە تووشی چەند ئاستەنگ بوو. ھەیانە بە
سەدان جار لە سەر کار دەرکراو ھەیانە پارەي ئەو ھەي پینەبوو بو
ئەو ھەي نانیک بۆخوی بکریت ھەیان بو ھەماو ھەي سالانیکی زور لە ناو
کوخیکی خراپدا ژیان کردوو، ھەیانە بو دەیان سال بە دەست ئازاری
نەخۆشیەو نالاندویەتی.

(ستیف ھارفی) دەلیت: من ماو ھەي سی سال لە ناو سەیارەکەم ژیانم
کرد و لە گەرماوی ھۆتیلەکان خۆم دەشوست و دەیەھا جار رۆیشم بو
ئەو ھەي کاریکم لە تەلەفیزۆنەکان بدییتی و ھکو پیشکەشکار، بەلام ھەر
رەتدەکرامەو تاوھکو ئەو ھەي رۆژیکیان پەيوەندیم پیو دەکریت، لە
نیویۆرک بو ئەو ھەي لە تەلەفیزۆنیک دەر بکەوم، بەلام من جگە لە \$25

دۆلار هيچتر پارهم لانه بوو بويه دهستم كرد به گريان، چونكه بويه كهم جاره واههست ده كهم خهونه كهم بييت به راستى به لام ناتوانم به هوى بى پارهى پى بگه م.

سه يربكهن (ستيف هارفى) ئىستا يه كيكه له به ناو بانگترين و ديارترين پيشكه شكاره كانى ئەمريكا و جيهان و كتيبه كانى به يه كيك له پرفروشترين كتيبه كان دادهنرين. چون گه يشت به و ئاسته؟ ده بييت چه ند ئازارى بينى بييت؟ به لام وته يه كى جوانى فهيله سوفى مه زن (سوقرات) هه يه كه ده لييت: (شيرينى يه ك جار سه ركه وتن، به رامبه ر تالى سه ر جار شكست هه يه).

راسته مروف رۆژانيك ئازارى چه شتووه و گرياوه به دهست ئەو ئاسته نگانه وه، به لام ئەو رۆژه ي سه رده كه ويت به دلخوشي وه باسى ئەو ئاسته نگانه ده كه يت. له و ئاسته نگانه وه فيرى خوراگرى و به هيزى ده بيت.

(جهى كه ي راولينگ) نووسه رى يه كيك له پرفروشترين كتيبه كان له جيهاندا كتيبى (هارى پوته ر) زياتر له ١٢ جار تووشى ره تكدنه وه بويه وه و كه س ئاماده نه بوو كتيبه كانى بو چاپ بكات و بلاوبكات وه. ئەو كاته ي، كه تو له سه ر ريگاي ئامانجه كانت ريده كه يت ده بينيت به هه زاران ئاسته نگ دينه سه ر رييت.

(جاك كانفيلاد) كاتيک ويستى كتيبى (سووپى مريشك) بلاوبكات وه تووشى قهرزىكى زور بويه وه و له ٢٧ ناوه ند پييان وت: كه س ئاماده نيه كورته چيروك بخوينيته وه. به لام كولينه دا و به هه ر جورىك بييت كه سيكى دوزيه وه، كه كتيبه كه ي بو بلاوبكات وه ئىستا فروشى ئەو كتيبه له ٢٢٠ مليون تپه رى كرد و بوو به يه كيك له پرفروشترين كتيبه كان!

له ئاسته نگانه كان مه ترسه، له وه بترسه خه ونه كه ت له پشتى ئەو ئاسته نگانه وه بييت و توش بويرى ئەوه ت نه بييت رووبه رووى ئەو ئاسته نگانه بييته وه و بگه يت به خه ونه كه ت. تو چى ده لييت به و پياوه ي دواى

ئەوھى بۇ ماوھىيەكى زۆر ھەولى دەدا و دەگەرا بەدوای زىردا، بەلام ھەر نەيدەدۆزىيەوھ و پىي نەدەگەيشت تا ئەوھبوو رۆژيكيان بىزاربوو و دەستى ھەلگرتوو وازى ھىنا، بەلام ئەو ھەژارە نەيزانى، كە تەنھا نيو مەتر لە كانگاي زىرەكەوھ دوور بوو. دوای ئەو كەسيكى تر ھات و گەيشت بە زىرەكە و بوو بە دەولەمەنترين پياوى ناوچەكە. تۆ ئازاديت چ ناويك دەنييت لەو پياوھ، بەلام زۆريك ھەبوون دركيان نەكرد چەند نزيكن لە ئامانجەكانيان و ئاستەنگەكان ھاتن و ئەوانيشيان لەگەل خويان برد. بۆيە تۆ بەھىزبە گرنگ نىە تووشى چەند ئاستەنگ دەبيت، چەند جار دەكەويت گرنگ ئەوھىە بەرگەبگريت. ھەر كاتيكيش تووشى بارودۆخيكي بىزاركەر بوويت بەخۆت بلى، كە ئەو ساتەش تىدەپەريت. ئەى نەتبىستوھ ئەلماسيش ھەر لە خەلوز دروست دەكريت، بەلام پاش ئەوھى خرايە ژىر ھىزيكى زۆر و پلەى گەرمى بەرز ئەو كاربۆنەى تىيدايە دەگورپيت بۆ ئەلماس. مروڤقەكانيش بەو شىوھىەن تەنھا ئازار و ئاستەنگەكانن كە مروڤيكي جياوازتر دروست دەكەن لە ئەوانى تر.

ھاورپىيەكەم ھەرگىز سەرزەنشتى ئەو بارودۆخە مەكە كە ئىستا تىيداي، بەلكو سەرزەنشتى خۆت بكە، كە ھىچ كاريكت نەكردووه، بۆ ئەوھى لەو ئاستەنگ و باودۆخە خراپەى تىيداي رزگارت بيت. گەر كەسانىك وەكوو ئاستەنگىك لە پىشت بوەستن و پىت بلىن: دۆراو. ئەوان تاوانبار نىن، بەلكو ئەوھ خۆتى، كە كاريك ناكەيت بۆ ئەوھى ھەر ئەو كەسانە بانگت بكەن و چەپلەت بۆ لىيدەن و بلىن: براوھ.

“

نىگەران مەبە لە ھەبوونى ئاستەنگ، گەر ئاستەنگىك بوونى ھەبيت ئەوا ھىزيكىش ھەيە بۆ ئەوھى تىك بشكىندريت.

”

★ لە گۆمى بچوكدا، ماسى گەورە راوناكرىت! ★

كاپتنى زىرەك و ھۆشيار باش لەو تىگەيشتووو كەنار دەريا ھى ئەو ھىيە بتوانى ماسى گەورە لى راوبكرىت، بەلكو دەبىت كەشتىكەى بۇ ناوھراست و قولاي دەريا بەگەر بخات. بۇئەو ھى بتوانىت دەستكەوتىكى باشى ھەبىت. مرۇقى خاوەن ئامانجىش دەبىت وريابىت و باش ئەو ھى بزانىت بۇ ئەو ھى بەخەونەكەى بگات دەبىت شوينەكەى بگورپىت. گەر قوتابىيەك لە گوندىكى دوورە دەست خەونى ئەو ھى بىت بروانامەى ماجىستەر بەدەست بەبىت دەبىت بروات بۇ شارىك يان ولاتىكى تر بۇ ئەو ھى بەخەونەكەى بگات، چونكە لە گونەكەى خويان، لە خويندنگەى ئامادەى بەولاو زياترى لى نىيە. تۆگەر وا دەزانىت لەو شوينەى ئىستاكە ناتوانى بگەيت بەو ھى كە دەتەوئىت، دەبىت شوينەكەت بگورپىت، چونكە تاوھكو لەو شوينەدا بەبىتەو ناتوانى ھىچ شتىك بگورپىت. بەلكو ئەو ھى وادەكات تواناكانىشت لە دەست بەدەيت. ھەر وھكو ئەو گۆمەى، كە ئاوى لەناويدا دەبىتەو ھى و لەبەرى ناروات، ئاوھكەى بۆگەن دەبىت!

ئەى دەبىت چى بەسەر توانا و عەقلى ئىمەى مرۇقدا بىت كاتىك بۇ مەبەست و ئامانجىكى ديارىكراو بەكارى نەھىنن؟

لە زانكوى (يەلى) ئەمرىكى لىكۆلینەو ھىك ئەنجامدرا دەلئىت: (مرۇق گەر بۇ ماو ھىكەى زور لە شوينىكى ديارىكراو دا ماىەو، ئەوا ئەو بەشەى عەقل كە بەرپرسىارە لە فېربوون. لە چالاكى دەكەوئىت). لەبەر ئەو ھى چالاكى و جولەيەكى نوئى نىيە تاوھكو ئەو بەكردارى فېربوون و لىكداو ھى ھەلبستىت، چونكە شتەكان گشتى بەلاى ئەو بەشەى مىشكەو ھى دووبارەن. ھەر بۆيە گەر شتىكى نوئىت بوئىت دەبىت شتىكى نوئىش تاقىبەيەو ھى. ھەر وھكو گوتراو ھى: (گەر دەتەوئىت شتىك بەدەست

بهينى كه پيشتر خاوهنى نه بوييت، دهبيت كارىكيش ئه نجام بدهيت كه پيشتر نه تكدبيت). هه موو ئه و گه نجانهى، كه ده يانه وييت بين به ئه كتەر له (بۆليوود) گه شت ده كه ن بۆ بۆمباي، كه به شارى دروستكردنى فيلم داده نريت له هيندستان و زۆر به ي ده رهينه ر و به ره مهينه رى فيلم له م شاره دا داده نيشن.

ئه وه توى ده بيت رابكه يت به ره و خه ونه كه ت. له و زهويه مه زنه به شتانيكى كه م و بى نرخ رازى مه به، چونكه هه ميشه كاپتنه مه زنه كان ئه و قسه يه دوو باره ده كه نه وه و ده لين: (بۆچى ده بيت ئيمه له ده رىايه كى مه زن، به ماسى بچووك رازى بين). ژيانيش ده رىايه، تۆ نابيت به ده ست كه وتى بچووك رازى بيت، چونكه تۆ شايه نى باشترين و به به هاترين ده سته كه وته كانى له و ژيانه. گه ر ده ته وييت بگه يت با ئامانجه كه ت گرنه نيه تۆ له چ شوينيكى و ئه و له چ شوينيكه؟ به راكردن راکه بۆ ئامانجه كه ت و مه وه سته دلنيام پيى ده گه يت. هه موو ئه و كه سانه ي كه ئيستا تۆ پيان سه رسامى گه ر بچيت ژيانيان بخوينيته وه ده بينيت، له گونديكى بچووكه وه، يان گه ره كيكى هه ژار نشينه وه ده ستيان به گه شته كه يان كردوه.

(رؤبیرتۆ خيسۆسى) ياريزانى به رازيل و يانه ي مانچسته ر ستى، له پاكه ره وه ي شه قامه كان و گه ره كيكى هه ژار نشينه وه گه شته كه ي ده ست پيكره به ره و خه ونه كه ي، واده بينين ئيستا له ترۆپكى به ناوبانگ بووندايه. تۆش گه روا گومان ده به يت خه ونه كه ت ليته وه دووره ته نها له سهرت پيوسته به ره و رووى برۆيت. خه ونه كه ت خاوه نى قاچ نيه، ئه وه توى قاچت هه يه و پيوسته به ره و رووى رابكه يت. خه ونه كه ت هه رچه ند مه زن بيت، تۆ مه زنتريت! ئه وه تۆيت روح ده كه يته به ر خه ونه كه ت. گه ر تۆ نه جوليت خه ونه كه ت به بى ماناي ده مينيته وه. وه هه موو ئه و شتانه ي كه ده بينيت خه لك خو شحاله به هه بوونيان پيشتر هه ولى بو داوه و ئازارى بۆ چيشتوه و ئيستا پيى گه يشتوه.

“

مينا له فيلمى ئاغازاه ده لىت: بۆئەوھى ماسى گەورە پراوبكەيت،
پۆيسته تۆرەكەت مەزن بىت، گەر دەشتەوئيت بەشتى مەزن
بگەيت پۆيسته مېشكت فراوان بگەيت.

”

رېگايەكى نوئ دروست بگە:

ئەو كاتەى كەوا ھەست دەكەيت ئەو رېگايەى لەسەرى دەرۆيت ناتگەيەنيت
بەئامانج، بویربە و رېگاگە بگۆرە و رېگايەكى نوئ دروست بگە.

بەرى بگەو، گرنگ نىە گەر كەس نەھات بەرېگاگەدا بەتەنھا برۆ.
دواتر دەبينيت ئەو رېگايەى تۆ بوو بەو رېگايەى بەكاروان خەلكى
لەسەرى دەرۆن، راستە دروستکردنى رېگايەكى نوئ قورسە، بەلام
مەحال نىە.

(مارك زوكبيرگ) ئەو كاتەى فەيسبوكى دامەزراند، تەنھا خۆى و
دوو ھاورپى بوو، بەلام ئەمرو ئەوانەى تۆرى كۆمەلايەتى فەيسبوك
بەكار دەھينن ژمارەيان لە دوو مليارد و نيو تىپەرى كردوو. ئەو
شاعيرانەى شيعرى ئازاديان داھينا و پشتيان كرده رېيازى كلاسيزمى
تووشى رەخنەى زۆر بونەو، بەلام ئەوھتا ئىستا زۆربەى شاعيران
بەشيوەى ئازاد شيعر دەنووسن.

گوئ مەگرە بۆقسەى ھەندىك كەس ئەوان خۆيان بوئىرى كردنيان
نىە. دەيانەوئيت تۆش وەكوو خۆيان لاواز و بى ھىز بيت. زانايانى
بىركارى ئەو بەش تىگەيشتوون، ھەندىك پرسىيار دەتوانى بە زياتر
لە رېگايەك شىكار بگەيت. گەر سەيرىكى چوار دەورى خۆت بگەيت

باش له وه تیده گهیت زۆریک له که سایه تییه ناوداره کانی جیهان خویان
 بۆ خویان دروستکهری ریگاکه بوون، چونکه باوه ریان وابوو دهتوانن
 شتیکی جیاوازتر له کهسانی تر نهجام بدهن. تۆش ده بییت بییت و
 جیاوازی دروست بکهیت. چونکه گهر تۆ نهتوانی جیاوازی دروست
 بکهیت واتا تۆش له سهر هه مان ریچکهی نهوان ری ده کهیت. جیهان
 پیوستی بهو هه موو هاوشیوهیه نیه. جیهان رهنگیکی تری دهویت بۆ
 نهوهی جوانتر دهر بکهویت. تۆش نهو که سه به، ریگایه ک دروست بکه.
 ریگایه ک، که بتوانی خۆت و نهوانی چواردهورت رزگار بکهی. پزیشک،
 کاتیک ده گهرییت بهدوای دهرمانیکی نویدا، بهتهنها بوخوی نیه، بهلکو
 بۆ هه موو نهوانهیهتی که پیوستیان بهو دهرمانه هیه. کاتیک تۆش
 ده گهرییت بۆ نهوهی ریگایه کی نوئ بدوزیته وه، دهتهویت هه مووان له
 گهل خۆت سواری که شتییه که بکهیت.

نهو کاتهی پاشای میسر خهونه کهی بینی، ویستی بگهرییت بۆ واتای
 خهونه کهی و پاشان پیغه مبه ر(یوسف) راقه ی خهونه کهی بۆ باسکرد،
 بهتهنها خهونه کهی پاشای میسری لیک نه دایه وه، بهلکو بووه هوی
 نهوهی، خووشی له زیندان و خه لکی میسریش له قهیران و نهمانی
 خۆراک رزگار بکات. بۆیه بگهری تاوه کو ریگایه کی نوئ ده دوزیته وه،
 بۆ نهوهی له ریگه یه وه بگهیت به ئاوات و خهونه کانت.

“

دروستکردنی ریگایه کی نوئ سه خته، بهلام مه حالیش نیه.

”

پيش ئەوۋە تۆ، خۆت بەدەستەۋە بەدەيت!

هاورپى ئازىزم دەمەۋىت پىت بلىم: برىار نەبوۋ لە نىۋاى رىگا ماندوو ببين و دەست ھەلبگرين لە ئاۋاتەکانمان. برىار نەبوۋ كۆسپەکان بمان ۋەستىن. راستە ئازار دەچىژين، بەلام دەست ھەلناگرين. ئەۋە بىرى خۆت بەينەۋە بۆچى دەستت پىکرد؟ بۆچى دەتويست بەدۋاى ئەۋ خەۋنەتدا رابكەيت؟ بۆچى دەتويست داھاتويكى گەش بنىات بنىت؟ ئەى ئىستا بۆچى دەبىت ۋاز بەينىت؟ بىرمە رۆژىكىان پياۋىك دەيگوت: من ھەرچەندىك ماندوو و بىزارىش بىم لە كارەكەم، ئەۋە ۋەبىر خۆم دەھىنمەۋە، كە من لەپىناۋ خىزانەكەم ئەۋ كارە دەكەم.

تۆش دەبىت كۆمەلىك ھۆكار بنىات بنىت. ئەگەر ھاتوو توفانى كىشەكان بەرۋكى گرتى و ماندو بوۋىت. ئەۋان ببە ھۆكارىك بۆ بەردەۋامىت. مليۋنەرىكى بەناۋبانگ دەلىت: من ۋىنەى ئەۋ بەرپۆۋەبەرەى، كەكارم لەلادەكرد لە پشت سەرى خۆم ھەلۋاسىۋە، بۆ ئەۋەى ھەركاتىك بىزاربووم لە كارکردن. ئەۋ رۆژانەم بىربكەۋىتەۋە كە لە ژىردەستى ئەۋدا كارم دەكرد و ئازارم دەچىشت، بۆيە ئەۋ كاتە بەخۆم دەلىم گەر باش كار نەكەم و شكست بەينم توشى ھەمان كار و ھەمان ئازار دەبمەۋە. ئىمەش بۆيە برىارماندا بچەنگين لەگەل ئاستەنگەكانى رىگاگەمان، بۆ ئەۋەى بتوانىن بەسەرياندا سەربكەۋىن، نەۋەكو چۆكدا بەدەين. زانايانى بوارى دەروونناسى دەلىن: كارىكى زۆر ئاسايىيە مرۆف، توشى بىزارى و نائومىدىيەكى كورت ببىت، لە رىگەى گەيشتن بە ئاۋاتەكانى، بەلام ئەۋ ئازارە نابتى وات لى بكات، دەست ھەلبگرىت لەۋەى كە دەتەۋىت پى بگەيت.

ھەموو ئەۋانەى ئىستا لەسەر شاشەكانى تەلەفىزىۋنەۋە، ۋانەى ئومىد و ھىۋا دەلىنەۋە. رۆژىك لە رۆژان لە ژوورە تارىكەكاندا بەدەست ئازارى

رېڭاي سەرکەوتنەو ە گرياون و ھاواريان کردوو ە. ئەکتەر ھەبوو ە، دوای ئەو ەي فيلمەکەي توشي شکست بوو ە، نەيتوانيو ە بۆ ماو ەي ساليک يان دوو سال ھيچ چالاکيەک ئەنجام بدات و توشي نائوميدي بوو ە، بەلام پاشان بەھۆي بەھيزي ويستەکەي بۆ سەرکەوتن و يارمەتي دەورو بەريو ە توانيو ەتي دووبارە لەگەل سەرکەوتن ئاشت بيئەو ە. بازگان ھەبوو ە چەندجار لە مامەلەکەيدا شکستي ھيئاو ە و مليونان دۆلاري لەدەست چوو ە، بەلام وازي نەھيئاو ە، چونکە باو ەري وابوو ە، دەتوانيت لە مامەلەيەکي تر دا سەرکەوتن بەدەست بەيئيئەو ە. ژيانيش تەنھا ناوي ئەوانەمان فيردەکات، کە سەرکەوتوو بوونە و کوليان نەداو ە!

ئايە تۆ کەسيک دەناسيت دەستبەرداري خەونەکەي بوبيت و شکستي ھيئابيت؟ بەلام لاي خەلکيش ناسراو بيت و ئەوانيش ئاواتەخواز بن و ەکو ئەويان ليبيت؟ دلنيام و ەلامەکەت نەخيڤرە. ھيچ کەسيکي ژير ئاواتەخواز نيە و ەکو مروقيکي شکستخوار دووي ليبيت، بەلام زورن ئەو مروقانهي، کە بەئاواتەخوازي جيگاي ئەو مروقانهبوون کە سەرکەوتوو بوون. توش ببە بەيەکيک لەو مروقانهي کە کەسانیک بين و ئاوات بخوازن و ەکو تۆ سەرکەوتوو بن لە ژيان.

بيريشت دەھينمەو ە پيش ئەو ەي واز بەيئيت و بگەر يئتەو ە خالي سفر. وازمەھينە. گەر تۆ وازبھيني و اتا تۆ دانبەو ە دادەنييت، کە ئاستەنگەکان لە تۆ بەھيزتر بوون و تۆ لاواز بويت. و ە تۆ شايەني ئەو ە نەبووي بگەيت بەو شوينەي کە دەتويست. گەر تۆ وازبەني ئەو شوينە ھي تويە. بزانه ئەو ئاستەنگانە دەبيت تپپەريني، بۆ ئەو ەي پي بگەيت.

نەکەي بيزار بيت کاتيک ماندوو دەبيت، چونکە ماندو بوون رېڭاي سەرکەوتنە. (تەلال ئەبو غەزال) يەکيک لە ديارترين پياو ەناسراو ەکانی ولاتاني ەرەبي دەلييت: ((ماندو بوون لە رېڭاي سەرکەوتن پشوو دانە، ئەو ەي بەرۆژ ماندوو بيت بەشەو پشوو و ەردەگر يئت. و ە دەمەويئت

بەھەموو ئەوانە بلىم، كە دەيانەويىت پشوو بدەن. دەلىم ماندووبن بو ئەوهى پشوو بدەن. پشوودان زيان بەتەندروستى دەگەيەنيت. ئەوش شتىكە من بوخوم تاقىمكردۆتەوه، كارکردن پشوودانە. پشوودانى تەندروستى و پشوودانى دەروونى)). دل تا ئەوكاتەي ليدەدات، ئىمە ژيان دەكەين گەر دل لە ليدان بكەويىت، ئەوكات ئىمەش پشوو وەردەگرين و دەمرين. گەر دلى ئىمە ئەوهندە دلسۆز بيت بو ئىمە، با ئىمەش ئەوهندە دلسۆزىمان تىدايىت، كە بەردەوام بين لە پىناو ژيان و خەونەكانمان! هەربۆيە دەبيىت ئەوه بزائين، ئىمە تا ئەوكاتەي بەدواي ئامانج و كاريكەوهين زيندوين و بوونمان هەيه، گەر بيكار وەستايىنەوه. ژيانمان رادەوهستىت و مانايەك بو بوونمان نامىنىتەوه.

“

ئاو، تا ئەوكاتەي لەناو جوگەلەيەك پى دەكات، پروون وسافە،
بەلام گەر وەستا بوگەن دەبيىت.

”

هەنگاويك پيش سەرکەوتن!

مروقى ئوميدەوار هەرچەنديك ماندوو بيت، هيشتا چىژ دەبيىت لەوماندووبوونەي، كە چىشتويەتي، چونكە ئىستا لەناو دەرياوه دورگەي سەرکەوتن دەبيىت و پى دەگات. ئەو شوينە دەبيىت كەوا بەرۆژ و بەشەو لەپىناويدا بەرگەي توفانى نارەحەتيةكانى گرتووه. ئەو نارەحەتيانەي گەر مروقىكى بەهيزى وەكو تو نەبايه، تواناي بەرگە گرتنيان نەبوو. بۆيە دەبيىت زور خوشحال بيت كەتوانيت دريژە بەگەشتهكەت بەدەيت و بەردەوام بيت لەو ريگايەدا.

“

گەر كەسىك بەرەو خەونىك پابكات، ئەوا خەونىكىش
 ھەيە چاوەرپى بكات.

”

ساتى گەيشتن، بە ئامانچ!

ئەو رۆژانەى ئازارت دەبىنى و ئەو شەوانەى خەو لە چاوانت
 تۇرا، لە پىناو ئەو ئامانجەى، كە ھەتبوو. وا ئىستا پىي گەيشتى، ئىستا
 سەرکەوتن مولكى تۆيە. دەتوانى بەئارەزووى خۆت سەرکەوتنەكەت
 لە باوەش بگریت. بە ئارەزووى خۆت بگریت، بەلام ئەو گریانە نا، كە
 شەوان لە ژىر پىخەفەكەتدا دەگرىايت، لەترسى ئەوەى كەسىك ھەست بە
 لاوازيت نەكات. فرمىسكەكانى ئەمروۆت بۆ ئەوەيە، مالىئاواى بكەن لە رۆژە
 ناخۆشەكانت. ئىستا بەبوپىرى فرمىسكى شادىي دەرىژىت و بەھەمووان
 دەلىيت: لەفرمىسكى ئازار بەخشەو فرمىسكى ئازار لادەرمان دروست
 كرد. ئەو فرمىسكانە ئەو وشانەن، كە زوبان لە ئاست وتنيان لالبوو.
 بەلى ئىستا تادەتوانى دلخۆش بە، تا دەتوانى ئاھەنگى خۆشى بگىرە.
 سەرکەوتنىك گەر شايەنى ئەوە بىت لە پىناوى ئازار بچىژىت، شايەنى
 ئەوەشە ئاھەنگىكى مەزنىشى بۆ بگىریت!

(جاكى شان): ئەكتەرى ناودارى جىھانى كاتىك خەلاتى ئەكادىمى
 ئۆسكارى پى بەخىرا وتى: پاش ئەوەى ھاتم بۆ ھۆلىوود. (۲۳) سال
 لەمەوبەر رۆيشتم بۆ مالى ھاورپىيەكەم (سلىقستەر ستالون). ئەو كاتەى
 كەخەلاتى ئۆسكارم بىنى لە مالىكەى ئەو، دەستم لىدا و ماچمكرد و
 بۆنمكرد!

ئەو كاتە لەگەل خۆم قسەم كرد گوتم: منىش دانەيەكم لەو دەويىت. لەكۆتايدا.. پاش (۵۶) سال لەناو بواری دروستکردنى فىلدا و دروستکردنى زياتر لە (۲۰۰) فىلم و شكانى زۆرىك لە ئىسكەكانم. توانىم خەلاتىكى ئۆسكار بىەمەو.

ئەو رۆژانەى (جاكى شان) گريانى دەهات لەتاو ئازارى شكانى قاچ و دەستەكانى، وا ئەمرۆ بەزەردەخەنەو بەسى ئەو رۆژانەمان بو دەكات، چونكە ئەو پىمان دەليىت: رابردووويەكى ئازار بەخش داها توويەكى درەوشاوە دروست دەكات. ئىمەش ئىستا لە ھەر بارودۆخىكا بين دەبيىت باوەرمان وابيىت تىدەپەريىت و دەگەين بەوہى، كە پىويستە پىي بگەين. ئەو كاتەش كەپىي گەيشتىن نابيىت ھەرگىز ئەو ئازارنە لەبىر بگەين، چونكە ئەو ئازارانە ئەو رۆژانەيان دروستكرد. بۆيە گەيشتى بەھەر شوينىك و ھەر پلەيەك رابردووت لەبىرمەكە، ئەو ھاورپىانەت لەبىرمەكە كە لەگەلت بوون و يارمەتىدەرت بوون.

ئىستا تۆ براوہىت و خاوہنى ئەو ئامانجەى كە دەتويست پىي بگەيت، ھەربۆيە لەسەرتۆ پىويستە پارىزگارى بگەيت لەو ئامانجەت.

“

چەند وشەيەكى جوانە كاتىك پىت دەليىن:

سەركەوتنت پىرۆز بيىت!

”

دوای سهرکهوتن و گه‌یشتن به‌ئامانج

☀ گه‌شته راسته‌قینه‌که ئیستا ده‌ست پیده‌کات ☀

له کوتایی فیلمه‌کاندا هه‌میشه کچ و کور‌ه‌که پیکده‌گهن و به‌خۆشه‌ویستی و شادییه‌وه هاوسه‌رگیری ده‌کهن، به‌لام ده‌ره‌ینه‌ریک نه‌هات فیلمیک دروست بکات و پیمان بلیت: ئه‌و دوو هاوسه‌ره ژیانیکی چۆن له‌گه‌ل یه‌کتري ژيان پاش ئه‌وه‌ی هاوسه‌رگیريان کرد؟ ئایه پیکه‌وه به‌خۆشه‌ویستی ژيان و گرفته‌کانی به‌رده‌میان تیپه‌راند؟ یان به‌رگه‌ی ناخۆشیه‌کانیان نه‌گرت و له‌یه‌کتري جودابوونه‌وه؟!

هه‌ربۆیه گه‌شتی ژيانی ئه‌و دوو مروّقه ئه‌وکاته ده‌ست پیده‌کات، که‌به‌یه‌کتري شاد ده‌بن و پیویسته به‌باشی له‌وه تیپگهن چ کاریک بکه‌ن و خۆشیان له چ کاریک به‌دووره‌په‌ریز بگرن. بۆیه گهر کچ و کور‌ان ده‌یانه‌ویت ژیانیکی به‌خته‌وه‌رانه بژین، پیویسته بزائن چ ئه‌رکیکیان له‌سهر شانه به‌رامبه‌ر یه‌کتري؟

پیاویک هه‌موو ته‌مه‌نی خۆی بۆ ئه‌وه داده‌نیت تاوه‌کو بر‌وانامه‌ی پرۆفیسۆری به‌ده‌ست به‌یئیت، که ئه‌وه دوا‌هه‌مین و به‌رزترین بر‌وانامه‌یه‌که مروّف به‌ده‌ستی ده‌هینیت، ئه‌و کاته ئه‌و مروّقه به‌شیوه‌یه‌کی ته‌واو زانیاری ده‌بی‌ت له‌سهر ئه‌و بواره‌ی، که‌بۆی خویندوووه و تیکۆشاوه.

ئیدی کاتی ئه‌وه‌یه بیته مه‌یدان و ئه‌وه‌ی له زانست پیی گه‌یشتوووه به‌راست و چه‌پی خۆیدا بلاوی بکاته‌وه و بگه‌ریت و بیخوینیته‌وه، به‌لام

نابىت ئەو ھەلەبىر بىكەت، ھېشتا فىرخوازىكە و دەبىت بەردەوام بىت.
ئەو مروۋقە ھەلەبىھە و ابزانىت كاتىك بروانامەى پروفىسورى وەرگرتوۋە
ئىتر ئەو پىۋىستى بەو ھەلەبىھە خۇى سەرقال بىكەت بەخوئىندەنەو ھەى كىتەب
و لىكۈلەنەو ھەكان، لەمەودوا بروانامەكەى فرىاد رەسىھەتى، چونكە ئىمە
فىركراۋىن كە بەدوای زانستدا رابكەىن لەسەر بىشكەو ھە تا سەر گور.

ئەو يارىزانەى كە دەتوانىك ژمارەىھەكى پىۋانەى بەدەست بەنىت،
دەبىت چەند ماندوۋ بوو بىت تاو ھەكو تۋانىۋىھەتى ئەو ژمارەىھە تۋمار بىكەت؟

(يوساين بۆلت) دەبىت چەندىك رايھىنانى كرد بىت و چەندىك رايكرد بىت
تاو ھەكو تۋانى ژمارەى پىۋانەى بۇ خىراترىن مروۋق بەدەست بەنىت؟ كاتىك
تۋانى بەتەنھا (۹،۵۵) چركە تۋانى بىتتە براو ھەى راکردنى سەد مەترى! راستە
بۆلت براو ھەبو، بەلام گەر بشىھەوئىت ناۋى لە سەرۋوۋى لىستەكەدا بىتتەو ھە،
دەبىت بەردەوام بىت لە رايھىنان و راکردن، بۇ ئەو ھەى پارىزگارى بىكەت
لەو ھەى كە دەىھەوئىت.

بۇىھە دەبىت ئىمە بەردەوام بىن و نەو ھەستىن. پارىزگارى بىكەىن لەو ھەى
كە بەدەستمان ھىناو ھە.

يارىزانىك ھەبو بە جادوۋگەرى تۋپى پى ناسرابوۋ، باو ھەرم وايە
تائىستاش ھەر جادوۋگەرەكەى جارانه لە تۋپى پىدا. پارە و ناوبانگ و
نازناۋى زورى بەدەست ھىنا و بەباشترىن يارىزان ناۋى دەھىترا، بەلام
ئىستا ئەو لە نىۋ ئەستىرەكاندا نابىنرىت. ئەو ئىستا لە جىاتى ئەو ھەى
ھاۋرىيەتى (مىسى و كرىستيانو) بىكەت لەگەل ئەوان بىنرىت، لەگەل
دز و پىاوخراپەكان دەبىنرىت لە زىندان و دادگاكان! ئىستا شوئىنى ئەو
و ھەكو جاران رۋوناك نىھە، بەلكو تارىكە و ھەكو كۈنجى بەندىنخانەكان،
ئەو كەسەش (رۋنالدىنھۋى بەرازىلە!)

ئەو و زورىك لە يارىزانانى تر نەيان تۋانى، تاكۋتايى لەھاۋرىيەتى
دابمىنەو ھەلەگەل سەرکەوتن. لەكاتىكدا دەبوو لە گورەپانەكەدا مابانەو ھە
و ئەو تۋانايانەى خۇيان بۇ جىلىكى تر گواستبايەو ھە و فىريان كىردبان.

كەسانىكى زۆرھەن تۈانىان سامانىكى زۆر كۆبكەنەو، بەلام نەزانىنى قەدرى ھەبوون و سوپاسگوزارى لەتروپكەى سامانەو ەرايكنشان بۇ نەبوونى و سوالكردن.

(عدنان خاشقچى) لە سالى (۱۹۳۵ز) لە شارى مەككە لە سعوودىيە لە دايك بوو، لە بنەمالەيەكى دەولەمەند، خاوەنى ناوبانگىكى زۆر بوو، بەبازرگانى چەك وتەقەمەنىش ناوبانگى دەركردبوو لە ولاتانى ەرهەبى و جىهاندا. لە ھەشتاكانى سەدەى رابردوو بەدەولەمەنترىن پياوى جىهان ديارىكرا بوو، لە راپورتىكدا ھاتبوو كە خەرجى رۇژانەى زياترە لە مليونىك دۇلار! بەلام بەھۆى رۇچوونى، لە كارى بەدروشتى و كەلەكەبوونى قەرزىكى زۆر لە كۆتايدا مايەپوچ بوو. تا واى لىھات لە كۆتايدا نەيتوانى پارەى ئەو فرۆكەيەش بدات، كاتىك لەسەر كورسىيەكى دەستى گەرابوۋە بۇ سعوودىيە، بازرگانىك پارەكەى بۇ دابوو. تائەو كاتەى لە لەندەن لە سالى (۲۰۱۷ ز) بە مايەپوچى سەرى نايەو. ئەو سامانەى ھەموو تەمەنى كارى بۇ پىكھىننى كرى لە چەند سالىكدا لە دەستىدا.

لىرەشدا ئەو وانە مەزنىە فىردەبىن، كە مروف بە سوپاسگوزارى دەبىتە خاوەنى زياتر، بەلام كاتىك سوپاسگوزار نىيە بەرامبەر ئەو خەلاتانەى خودا پىي بەخشيۋە، دەبىت بگەرپتەوۋە بوقۇناغى سفر و ھەژارى.

ھەربۆيە دەبىت وريابىن بەرامبەر دەستكەوتەكانمان. پارىزگاربان لى بكەين و دووبارە لە پىناو پاراستنىان بچەنگىن. دەبىت ھەمىشە ئەو ئازارانەمان لەياد بىت، كە بەو رۇژانەيان گەياندىن. گەر ئىمە ئازارەكان لەبىر بكەين. ئەوا دەسكەوتەكانىش ئىمە بەجىدەھىلن و دەرون.

“

ئەلماس ھەرچەندە درەوشاۋە بىت، نابىت لەبىرى بكات
پارچە خەلوزىك بوو.

”

بهردهوامبه و مهوسته!

خودا ئه رکیکی به (دل) به خشیوه، که بریتیه له بهردهوامی له لیدان و پالنانی خوین. ئەو کاتهی که دل له لیدان دهوستیک کاری خاوه نه کەشی له سەر زهوی رادهوستیت و پهکی دهکهویت. بۆیه بهردهوامی ئیمهش په یوسته به لیدانی ترپهکانی دلمان. تا گوئیستی ترپهکان بین، نابیت بوهستین.

پزیشکهکان هیلکاریهکان کیشاوه بو ترپهکانی دلی مرووف، که بریتیه له بهرز بوونهوه و نزم بوونهوه و له گهل هیلکی راست. تاوهکو ترپهکان بهرز و نزمی بکهن، واتا ئەو دل بهردهوامه، به لام گهر هیلکه راست بوویهوه واتا ئەو دل کارهکهی کوتایی پیهاتووه!

ژیانی ئیمهش بهو شیوهیهیه، کاتیک ئیمه بو ماوهیهک توشی شکستیک ده بین و دواتر سهردهکهوین وهکوو شه پۆلی دهریاکه، که کهشتی ژیانمان بهرزی و نزمی پیدهکات دلخوشین، چونکه لهوه دلنیان که کهشتیهکه مان پاریزراوه و بهردهوامه، به لام ئەو کاتهی کهشتیهکه دهوستیت واتا کهشتیهکه کونه و خهریکه خهرق ده بیت و ژیر ئاو دهکهویت!

بۆیه نابیت کاتیک گه یشتیه لووتکه ئەوه له بیر بکهیت، که نابیت بوهستیت. چونکه وهستانت له لووتکه دهتهینیتتهوه خوارهوه. بۆیه بهردهوام به بگهړی و شتی نوئ تا قیبکهوه و گهشتی زیاتر بکه و کهسانی تازه بناسه و لیانیهوه فیربه و ههرگیز ئاستیک بو خهونهکانت دامه نی، به لکو بهیله هه همیشه دهرگای ژیانت بو ئامانجی مهزنتر کراوه بیت و له ئاماده باشیدا بیت، بو ههر شتیکی نوئ، که دهتوانی لهو ریگهیهوه چیژ له گهشته کهت بیینی. ههروهکو گوتراوه: ئامانجه کهت با هاورپیهتی مانگ بیت، خو ئەگه نهش گه یشتی به مانگ، دلنیا به هاورپیهتی ئەستیرهکان به دهست دههینیت.

مرۆقیش وهکو ئهوه وایه، له نیو باخچه یه کدا گهشت بکات، تا بهردهوام بیت گول و داری بهرداری زیاتر دهبینیت و زیاتر له گهله سروشت و ئاوازی مهلهکان تیکهله دهبیت، بهلام رهنگیشه له نیو ئهوه باخچه یه دا هه ندیک جار دهستی یان قاچی بهر درکیک یان داریک بکهویت.

“

یه کیک لهو خاله گرنگانهی، که پئویسته درکی پی بکهین،
ئهوه یه بهردهوامی له گهران، هوکاریکه بو بینین و زانینی
ئهو شتانهی که نه مان بینون و نه مان بیستوون.

”

وانه ی به هیژ، بلاوبکهوه!

ماوه یه که له مهو پیش سهیری فیلمیکی تیلیگۆیم کرد (تیلیگۆ و بولیوود و تامیلی) سی دیارترین سینه مان له هیندستان).

له ناوه راستی فیلمه که دا پرسیاریکی زور جوان ده کریت له پاله وانی فیلمه که ئه ویش ئه وه یه، ئایه دونیا پرپی بووه له خو شه ویستی، یان تو دانای؟ به لی ده بیت ئیمه هه میشه له سه ر ئه وه سووربین و هه ولبدهین وزه یه کی ئه ری نی بدهین به که سه نه ری نیه کان، وایان لی بکهین هه ولبدهین ژیان جوانتر ببینن و فیریان بکهین ژیان، جگه له رهش و سپی پرپه تی له رهنگی ناوازه تر و فیریان بکهین، هه ولبدهین ژیان یان رهنگاو رهنگتر بکهین به کاری جوانتر!

ئهو کاته ی لای مرۆقیک داده نیشین، یان گوئی بو که سیکی سه رکه وتوو راده گرین کاتیک باسی هیوا و کۆلنه دانمان بو دهکات زور ههست به ئاسووده ی دهکهین.

ئەي بېنە بەرچاوت، تۆ ئەو كەسە بيت، كە ھانى كەسانى تر بەدەيت
 بۆ ئەو ھى بەردەوام بن لەسەر ھەول و تىكۆشانە كانيان بۆ گەشتن بە
 ئامانجە كانيان، دلنيام ئەو كات ھەستەكە دوو ھىندە دەبەيت. بۆيە لەو
 وزەيەي كە بە دەستت ھىناو ھى بەخشە بە كەسانى تر و ئەو رووناكەيەي
 پىي گەشتووي بېگەيەنە بە كەسانى تر، بۆ ئەو ھى ئەوانىش رېنگاي خويانى
 پى رووناك بکەن. گرنگ ئەو ھى تۆ بەخشە رېنگاي ئەرىنى بيت و ھەر بەبىنىنى
 تۆ كەسانى دەوروبەرت ھەست بە متمانە و خۆراگرى بکەن.

“

خۆر، گشت دونيا رووناك دەكاتەو، بى ئەو ھى لە رووناكى
 و نرخى خۆي كەم بکاتەو.

”

سەرکەوتنت، بەرھەمى ئارام گرتن بوو:

كاپتن سوپاسگوزارى ئەو خودايە بە، كە بە شىو ھىەك بە ھىزى كردووي،
 كە بە رامبەر ئازارەكان ئارام بگريت. و ھ سوپاسى ئەو جەستەيەت بکە،
 تاو ھكو ئىرە بەرگەي ھەموو ئەو دېرکانەي گرتوو، كە يەك بە يەك لەسەر
 رېنگاي سەرکەوتن بەرېكەوتوون و ئازاريان داو.

لە شىستەكانى سەدەيى رابردوو، زانايان لىكۆلېنەو ھىەكيان كرد
 لەسەر (۸۰۰ز) مندال كە تەمەنيان لەنيوان ۴ بۆ ۶ سالاندا بوو. گشت
 مندالەكان بردران بۆ ھۆلېك كە مېز و كورسى دانرابوون و لەسەر
 مېزەكان بۆ ھەر يەككىيان پارچە يەك شىرىنى (مارشيلۆ) دانرابوو. بەلام
 بە مندالەكان گوترا: ھەر يەككىك لە ئىو ھى تواني ئارامبگريت بۆ ماو ھى (۱۵)
 خولەك و پارچە شىرىنىەكە نەخوات، ئەوا دواي (۱۵) خولەكەكە بۆي
 دەكەينە دوو پارچە شىرىنى!

پاش ئەوھى لىكۆلئىنەوھەكە تەواو بوو (۶۰۰) مندال ئاراميان نەگرت و شىرنىيەكەيان خوارد، بەلام ۲۰۰ مندال ئاراميان گرت دواتر دوو پارچە شىرىنيان وەرگرت.

زانايان تىبىنيان كرد، ئەو (۲۰۰) مندالە لە خویندن زۆر زىرەكتر و نمرەكانىشيان بەرزتر بوون لە ئەوانى تر. ئەوھى جىگای سەرنجە زانايان پاش (۴۰) سال جاريكى تر چاويكيان خشاندهوھ بەژيانى ئەو (۲۰۰) كەسەدا، بينيان ئەوانە كەسانى زۆر سەركەوتوون لە ژيان و توانيويانە پىگەى بەرز بەدەست بەينن لە بەرامبەر ئەو ۶۰۰ كەسەى تر. ئەوان ئارەزووى خويان دامرکاندەوھ بۆ كاتىكى گونجاوتر. بەكەم پازى نەبوون و ئاراميان گرت تاوھكوو ئەو بەشە مەزنەى كەبۆيان دانرابوو بەدەستيان هینا.

بۆیە لە ژيان گەر بتەويت شتىكى مەزن بەدەست بەينيت دەبيت ئارام بگريت. لە كاتىكدا دوو كەس لە گەل يەكترى شەر دەكەن ئەوھيان براوھى، كە تواناي ئارامگرتنى زياتر بيت و خوى نەدات بەدەست پكابەرەكەيەوھ.

لە جەنگدا هیز چەند گرنگە ئارامى دە هیندە.

(عەنتەرى كورپى شەداد) بەھیزترین پياوى دورگەى عەرەبى بوو، رۆژيكيان پياويك لى پرسی عەنتەر ھۆكارى بەھیزی و ناوبانگى تۆ چىھ؟

عەنتەر گوتى: پیت دەلیم، بەلام با ئیمە شتىك بکەين تۆ پەنجەى خۆت بخە ناو دەمى منەوھ و منیش پەنجەى خۆم دەخمە ناو دەمى تۆ ھەردووكمان بەبەھیزی گاز لەیەكترى دەگرين، دواى ئەوھى ئەو كارەيان كرد پياوھەكە ھەر زوو ھاواری لى بەرز بوويەوھ، ئەو كات عەنتەر ووتى: منیش وەكوو تۆ ئازارم دەچيشت بەلام من خۆراگر بووم و ھەر ئەوھشە ھۆكارى ئازايەتى منە. ئەو كەسەى دەتوانيت بۆ

ماوھىيەكى زۆر لەناو بەفراوئىكدا بىمىنئىتەو، پىي دەلئىن كەسىكى خۇراگرە
 و توانايى ئارام گرتنى ھەيە بەرامبەر سەختىيەكان. بۆيە ئارامگرە
 چونكە خودا لەگەل ئارامگراندايە.

“

ئارامگرە، ئازارەكان ھەر چەندىك زۆربىن، مەھىلە كەس
 ھاوارى شكستى تۆ بىستىت!

”

گرنگ نىيە خاۋەنى چ شتىكى؟

گرنگ ئەۋەيە چۆن چىژ لەو شتانه دەبىنىت!

ھاۋرىيەكەم لات ئاسايى بىت گەر بلىم رەنگە گەر كەسىك، كە پلەي دوۋەمى بەدەست ھىنايىت دلخۇشتر بىت لەكەسىك كە پلەي يەكەمى بەدەست ھىناۋە، چونكە دوۋەمەكە برىارىداۋە چۆن چىژ بىنىت لە دەستكەوتەكانى، بەلام يەكەمەكە خاۋەنى ھىچ بىرۈكەيەك نىيە، بۇئەۋەي چىژ بىنىت لەۋەي بەدەستى ھىناۋە. بۇيە ژيان و دەستكەوتەكانى خوت بەھى كەسى تر بەراورد مەكە، چونكە ئەۋەي ئىمە بىزار دەكات و ناتوانىن چىژ لە ژيان بىنىن ھۆكارەكەي ئەۋەنيە ئىمە خاۋەنى ھىچ نەبىن. نەخىر بەلكوۋ برىارمان نەداۋە. ئەگىنا ئىمە خاۋەنى شتانىكى زۆرىن و سەرکەوتنى زۆرىشمان بەدەست ھىناۋە، تەنھا ئەۋەندە پىۋىستە چىژ بىنىن لە ژيان.

پىاۋىك، كە دوۋ چاۋى نىە گەر سەيربەكەيت دەبىنىت ھەمىشە زەردەخەنە لەسەر رۇخسارىەتى و سەرەرايى تارىكى پەردەي سەر چاۋەكانى، كەچى گشت رەنگەكانى دونيا بەجۋانى دەبىنىت، بەلام كەسىكىش ھەيە خاۋەنى دوۋ چاۋى شىنى ئاسمانى جوانە! بەلام گشت شتەكانى دەورۋوبەرى بەتارىكى دەبىنىت. نابىنىت زەردەخەنەيەك بكات.

ئەو دوۋ مروققەش ئەۋەمان فىردەكەن پىۋىست ناكات خاۋەنى گشت دونيا بىن بۇ ئەۋەي دلخۇش بىن، ئەۋەي پىۋىستە تەنھا ئەۋەيە برىار بەدەين، كە دلخۇش بىن. دلخۇش بىن بە سەرکەوتنى خۇمان و كەسانى تر. دلخۇش بىن كاتىك دە بىنىن كەسىك زەردەخەنەيەك دەكات كە ئىمە ھۆكارەكەي بوۋىن.

“.....
چىژ بىنىن لە ژيان، جوانترىن ھونەرئىكە، كە پىۋىستە فىرى بىن.
.....”

رېڭاى سەركەوتن، لەبىرمەكە!

زۆر گرنگە كاتىك سەردەكەويت و دەگەيت بە ئامانج. ئەو رېڭايە لەبىر نەكەيت، كە پييدا گەشتى سەركەوتنت ئەنجامداو. لەبىرى مەكە و يادى بكەو. يادى ھەموو ئەو مروڧانە بكەو، كە يارمەتى دەرت بوون و يادى ھەر ھەناسەيەكى باى كەنار دەرياكە بكەو و بىرت لە گەل ئاوازي شەپۆلەكان تىكەلاو بكە. بىربكەو لە چ شوينىكەو دەستت پىكرد و ئىستا گەشتووى بەچ شوينىك؟ من نالىم برۆ يادى ئازارە ناخۆشەكان بكەو بۆ ئەو ھى دووبارە ئازار بچىڭى، من پىت دەلىم: يادى ئەو رۆژانە بكەو، كە ئىستايان بۆ دروست كردى. بىربكەو تو چ كەسىك بوويت؟

(شارۆخان) بەناوبانگترىن و ديارترىن ئەكتەرى سىنەماى (بۆليوود) ھەركاتىك يادى رابردووى دىتەو ھىاد دەگرىت، چونكە ئەو ھىشتاش لەبىرى نەكردوو ئەو شارۆخانەى ئىستا بۆتە دەولەمەنترىن ئەكتەرى جىھان، رۆژانىك پارەى تەواوى پى نەبوو، تاوھكو بەشدارى بكات لە فىلمى يەكەمىدا، و ئەو پارەيەى كە لە بەرامبەر نواندەكەش وەرىگرت تەنھا بەشى ئەو ھى دەكردىپى بگەرپتەو بۆ شارەكەى خويان. بۆيە گەشتى بەھەر ئاستىك لەبىرى مەكە لە چ شوينىكەو دەستت پىكرد؟ چەند ناشىرىن ئەو مروڧانەى شەرم لە رابردووى خويان دەكەن. ئاخىر ناكرىت مروڧ شەرم لە رابردووىك بكات كە ئىستاي بۆ دروستكردويت.

ئەو ھاورپىيانەى يارمەتيدەرت بوون لە بىريان مەكە. ھىشتاش دواى ئەو ھەموو ناوبانگ و سەركەوتنەى بەدەستى ھىناو (كرىستيانو رۆنالدو) ھاورپى مندالى لەبىر نەكردوو ھىشتاش سوپاسگوزارىەتى و باشتىن ھاورپىيەتى كە (ئەلبىرت فرۆنترو) يە و ھۆكارەكەى بۆ ئەو

دەگەر پېتەۋە كاتىك لە تەمەنى مندالدا يارىان پېكەۋە كردوۋە لە يانەى (سپورتىنگ لىشبوۋنە). ئەكادىمىيى يانەى (لىشبوۋنە) بەھەموو مندالەكان دەلىت: كى ئەمرو زورترىن گۆل بكات ئىمە ئەو ۋەكوو يارىزان ھەلدەبژىرىن؟ دواى ئەۋەى يارىەكە دەست پىدەكات، پاش ماۋەيەكى كەم (ئەلبىرت) گۆلى يەكەم ئەنجام دەدات و دواترىش كرىستيانو گۆلى يەكەمى خۆى تۆمار دەكات و پىش ئەۋەى يارىەكە كۆتايى پىبىت (ئەلبىرت) بەتەنھا لە گەل گۆلچى دەمىنپتەۋە بەلام گۆلەكە ناكات و تۆپەكە بو كرىستيانو دەھاۋىژىت و ئەۋىش گۆلى دوۋەم ئەنجام دەدات. بەو شىۋەيە كرىستيانو ھەلدەبژىردىت ۋەكوو يارىزانى يانەى سپورتىن لىشبوۋنە. دواى ئەۋە كرىستيانو لە ئەلبىرت دەپرسىت ھۆكار چى بوو بۆخوت گۆلت نەكرد و پاست دابەمن؟!

ئەلبىرت دەلىت: تۆ يارىزانىكى زور لە من باشتىرى. لەو ساتەۋە گەشتى ژيانى كرىستيانو دەستى پىكرد و تاۋەكو ئىستا ئەلبىرت ۋەكو ھاۋرى لەگەشتەكەى لەگەلى بەردەوامە. ھەر بۆيە بەۋەفابە لەگەل ئەو كەسانەى، كە باۋەرىان ۋابوو كە تۆ دەتوانى بەسەركەۋتوۋى ئەو رىگايە بېرىت.

ۋەكو مامۇستا لە رىگاي سەركەۋتن برۋانە. ئەو رىگايە شتانىكى زورت فىر دەكات. فىرت دەكات چۆن ئارام بگرىت لەسەر ئازارەكان و مامەلەيەكى دروست بكەى لە گەل رۋوداۋەكان و رۋوى راستەقىنەى مروۋقەكانت بو ئاشكرا دەكات. ۋە چىژىش ببىنى لە ساتە خوشەكان. ۋە فىرت دەكات نابىت لە ساتە ناخوشەكان بى ھىوا بىت و ئومىدەۋارى رۋژىكى جوانتر و باشتىر بىت. ۋە ئەگەر كەۋتى ھەلبستىتەۋە و بجهنگى لەگەل ناخوشىەكان. رىگاي سەركەۋتن فىرت دەكات توفانى كىشەكان ھەر چەندىك بەھىز بىت بو ماۋەيەكى كاتىيە و دەروات ئەۋەى لەسەر تۆ پىۋىستە ئەۋەيە، لەو كاتەدا بەھىز بىت و چۆك دانەدەيت و رىگە نەدەيت توفانەكە كەشتىەكەت وىران بكات، چونكە توفان ھەر چەندىك بەھىز

بىت لەگەل خۇيدا مژدەى سبەيەكى ئارامى پىيە بۇ دەريا، نەورەسەكان
دېنەوۋە و ئاسمانى شىن و خۇرى گەشاوۋە .

كاتىك بىر لە رىگاي سەرکەوتن دەكەيتەوۋە، ئەوۋەت بىردىتەوۋە بۇ چ
مەبەستىك كەوتبويتە رى ؟

ئەوۋەش وادەكات بۇ جارىكى تر گەرم و گورى و بەھىزى بۇ كاركرن
و بەردەوامىت بگەرپتەوۋە لەسەر رىگاي ئامانجەكەت.

“

ونبوون ئەوۋەيە، ئەو رىگايە لەبىر بکەيت، كە تۆى گەياند
بە مەنزل.

”

● ئايە، ئەو شتەبوو، كەتۆ دەتويست؟ ●

كەسانىكى زۆرھەن بەدوای شتانىكدا رادەكەن و دەيانەوئىت پىيى بگەن، بەلام ئەو كاتەي، كە پىيى دەگەن تىدەگەن كە بەدوای شتىكى بى مانادا رايانكردوو و ئەو شتە نەبوو، كە ئەوان ويستويانە! ((دەگىرنەو جارىكىان ماريك عاشق دەبىت، بەلام بوئىرى ئەوئى نىيە بچىتە پىشەو و بەبەرامبەرەكەي بلىت: خوشم دەوئىت!

بۆيە رۆژىكىان ماريكى ھاوئىيى ئاموژگارى دەكات و پىيى دەلىت: بەو شىوئەيە نابىت تۆ ئازار بچىژىت و ئەو ئاگادار نەبىت بۆيە برۆ قسەي ناو دلتى بۆ بگە. تائەوئى رۆژىكىان مارهكە بوئىرى پەيدادەكات و دەچىتە پىشەو، بەلام كاتىك دەبىنىت ئەوئى ئەو عاشقى بوو خۆ مار نىە بەلكو (سۆندەيە)!!!).

ناكرىت، تۆ ھەموو ژيانت بۆ ئامانجىك تەرخان بگەيت، كەچى ئەو دەرنەچىت، كە تۆ دەتەوئىت، چونكە تۆ كات و وزەيەكى زورت لىدەرۋات. بۆيە زۆر گرنگە بۆ مروقى پەيامدار بزانىت ئامانجەكەي چ شتىكە؟ دەبىت چ شتىكى پىيى بىخشم ئەي ئەو ئامانجە لەبەرامبەردا چىم پىيى دەبەخشىت؟

(ئەنجىلا جۆلى) ئەكتەرى دىارى ھۆلىوود سەررەپايى ئەوئى سەرکەوتن و خەلاتىكى زۆرى بردهو كەچى تووشى و ناؤمىدى و نىگەرانى بوو بوو لە ژيان، تا ئەو كاتەي دەستى كرد بە كارى خىرخوازي و يارمەتى ھەژاران و ئاوارەكانى دا لەسەرانسەرى جىهان. ھىچ يەكىك لەو خەلاتانە دلى (ئەنجىلا جولىان) خوش نەكرد بەقەد زەردەخەنەي مندالە ھەژارەكان ! ھەر ئەوئىش واىكرد كۆمەلىك مندال

هەلبەرىتەوۋە ئەركى بەخىوكر دنيان بگريته ئەستۈ. لە بەرامبەر دا دەولە مەنترين
پياۋى بەرىتانيا خۆى ژەر خوارد كرد، چونكە دەيگوت: شتيك نەماۋە من
بە دەستم نەھيناييت خۆشيهك نەماۋە نەم چيشت بيت!

ئازيزم، تۆ بۆ ئەوۋە ناتەويت سامانيكى زۆر كۆبكه يتهۋە تاۋەكو خوتى
پىي بكوژيت، بەلكو دەبيت بەو سامانەت ريگاي ژيان و ئاسوودەيى
بكه يتهۋە بۆخوت و كەسانى ديكەش.

سەرکەوتنیش سەرکەوتن نىيە تاۋەكو دل و دەروونت ئاسوودە
نەكات. گەر تۆ گەيشتيت بەوۋەى، كە خەونت پىۋە دەبىنى بەلام دلخوش
نەبويت، ئەوۋە بزانه تۆ بەدۋاي شتيكى هەلەدا راتکردوۋە.

كەسانىكى زۆر هەبوۋنە ويستويانە بەناوبانگ بن، بۆيە راياندهكرد
بەدۋاي كەنالەكانى راگەياندن و لەتۆرە كۆمە لايەتيةكان خويان دەردەخت،
بەلام كاتيك بەناو بانگ بوون هەر ئەوانە خويان دەشاردەۋە لە كەنالەكانى
راگەياندن.

ئەۋەش باش بزانه ھاۋرپىكەم بۆ ئەۋەى سەرکەوتوۋ بيت، پىۋيست
ناكات بەدۋاي هيچ شتيكدا رابكەيت و كاتيكيش سەرکەوتيت پىۋيست
ناكات لەبەر هيچ شتيك رابكەيت. ژيريش ئەو مروۋقەيە ئامانجەكەى
خۆشى بۆ بهينيت نەك خۆشى لى بستينيتەۋە. هەر بۆيە چ شتيك
دلخوشت دەكات و ئاسوودەت دەكات ئەۋە بکە بە ئامانج و هەولى
پىگەيشتنى بۆ بە، چونكە باشترين و گرینترين ئامانج و سەرکەوتنیکيش
ئەۋەيە كە ئاسوودەى بە مروۋف دەبەخشيت و ۋاي ليدەكات خزمەت
بكات بە مروۋقايەتى لە ريگەى ئەو ئامانجەيەۋە.

“

كۆتايى فيلمە كە گرنگە، بەلام گرنگتر ئەۋەيە چيژت بينييت
لە گشت ديمەنەكانى ناۋ فيلمەكە.

”

❖ لەسەر كەوتنەوە فېردەبېن! ❖

- كاتىك ترسم ھەيە لە كەوتنە ناو كېشەكانەوە، راستەوخو وانەي ئەو پېرەژنەيەم بېردەكەويتەوە كە لە سەرەمەرگىدا فېرىكردم كەگوتى: زور خوم ماندووكرد بەبېر كوردنەوە لەو كېشانەي كە زوربەيان رويان نەدا.

- دەستپېك ھەر چەندە بچووك بېت پېناسە نىيە بو كۆتايەكەي، چونكە كۆمپانىيەي (كوكا كولا) لەيەكەم سالى كار كردنى تەنھا (۲۵) شووشەي فروشت، كەچى ئىستا يەكەم پرفروشتىن كۆمپانىيەي خواردنەوە گازيەكانە لە جىھاندا.

- دەبېت پارىزگارى بكەيت لەو رقەي ناخت بەرامبەر شكست، بو ئەوھى ھەمىشە لە سەر كەوتن نىك بېن و لە شكست دوور بېن.

كۆتايى من و دەستپىكى تۆڭ

دەمەوئىت سوپاسىكى بى پايەنت بىكەم، لەسەر ئەوھى كاتى خۆت بەخشى بە خوئندنەوھى ئەو پەرتوووكە. ئەوھش واتاي ئەوھىە تۆ دەتەوئىت مانايەك بۆ بوونت ھەبئىت و ژيانىكى ئامانجدار بژىت. وھ ھىوادارم ئەو پەرتوووكە، ببئتە يارمەتى دەرىكى باش لە رىگاي ئامانجەكەت و گەرم و گورپىت پى ببەخشىت بۆ بەرھو پىشچوون و بەدەستھىنانى ئامانجەكانت.

ھاورپىكەم ئەوھى لىرە نووسراوھ و تۆماركراوھ، وھكو نەخشەيەك و رىبەرىك وايە رىنوئىت دەكات، بۆ گەيشتن بەسەرکەوتن. بەلام ئەوھ تۆى برىار دەدەيت، دەست پىبىكەيت و رىگاي خۆت دىارى بىكەيت. گەر مروّف نەخشەيەكى بدەنە دەست پى بلىن: شوئن ئەو نەخشەيە بىكەوھ دەگەيت، بە گەنجىنە. ئەوكات ھەلبژاردنەكە بۆ مروّفكە دەگەرىتەوھ ئاخو نەخشەكە ھەلدەگرىتەوھ و دوای دەكەوئىت بۆ ئەوھى گەنجىنەكە بەدەست بەئىت. يان واز لەنەخشەكە دەھىئىت و گەنجىنەكەى ناوئىت. چونكە با تۆ خاوھنى نەخشەيەك بىت كە پىت بلىت تۆ گرانبەھاترىن گەنجىنە دەدۆزىتەوھ بەلام گەر تۆ كارى پىنەكەيت نەخشەكە وھكوو كاغەزىكى بى سوود دەمىئىتەوھ. بۆيە ئەوھى گرىنگىشە ئەوھىە تۆ دەست بەكاربىت و بەكردار بتەوئىت خەونەكانت بەدى بەئىنى. ئەگىنا جەستەيەكى زل و عەقلىكى ژىر بەبى كار پىكردن وھكوو شتىكى بى سوود دەمىئەوھ.

بۆيە دەست بەكاربە و بۆ ھەموو دونىاي بسەلمىنە ھىشتا پالەوانىك ماوھ كە نەتان ناسىوھ. ھىشتا كەسىك ماوھ دەيەوئىت بەرھەنگارى نارەھەتەكان ببئتەوھ بۆ ئەوھى بگاتە كەنارى ئارامى.

ھەر ۋەكۈ چۈن ھەموو پەرتوۋكىك دەبىت لە كۆتايدا تەواۋ بىت و
 بگەيتە لاپەرى كۆتايى. ژيانىش بەۋ شىۋەيە رۆژىك دىت دەبىت بگەيتە
 كۆتايى ئەم ژيانەش. بەلام ئەۋەى گرنگە دلخوشى بەۋ ژيانە و شانازى
 بەھەبونتەۋە دەكەيت. لەبەر ئەۋەى ژيانى ئىمە پەرتوۋكەكە و مرقانى
 دوای خۇمان دەيخوینەۋە. من نالىم، لە پىناۋ خەلكى ژيان بگە، بەلكو
 دەلىم گەر كەسىك سەركەۋتن و دەستكەۋتەكانى توى بينى خوزگە
 بخوازىت، بۇ ئەۋەى ئەۋىش پىيان بگات و لە تۆۋە فىرى كۆمەلىك
 زانىارى و وانەى گرنكى ژيان بىت. با لەتۆۋە فىربىن، ھىشتا ھىۋا ماۋە و
 دەتوانن ئەۋ خەۋنانەى كەدەيانەۋىت بەدەستى بەيىن. خەۋنەكەت ھەر
 خەۋنىكە تكايە ۋاز مەھىنە تاۋەكۈۋ دەگەيت پىي و سەركەۋتن بەدەست
 دەھىنىت.

ناوەرۆك

- پېشەكى ۵
- بەشى يەكەم: پېڭاي سەرکەوتن ۸
- خودناسى؟ ۸
- ئامانجىت ديارى بىكە! ۱۲
- گرووپىك دروست بىكە: ۱۴
- لەسەرەتاوہ كۆتايى بېينە! ۱۶
- پېش ھەنگاوى يەكەم: ۱۹
- ھەنگاوى يەكەم: ۲۲
- ئاگادارى جەستەت بە! ۲۴
- لە ناو دەريادا ۲۶
- أ - پۆژە خوۆشەكان: ۲۷
- ب - پۆژە ناخوۆشەكان: ۲۸
- ئەوونەى ھەستانەوہ: ۲۸
- كەشتى پزگار كەر: ۲۹
- ئارەزووى تېكۆشان: ۳۳
- شكست، واتاي كۆتايى نېيە! ۳۶
- ئايە گوۆ بۆ قسەى خەلكى بگرين؟ ۳۸
- جۆرى يەكەم / وتە نەرىنييەكان: ۳۸
- جۆرى دووہم / وتە نەرىنييەكان: ۳۹
- ھېزى ھىوا ۴۳

- ۴۵..... تەنھا تۆ خۆت پزگار كەرى خۆتیت!
- ۴۷..... سەر كەوتن كاری شەو و پوژىك نىيە!
- ۴۹..... ئەو كەسە كىيە، كە پىويستە خۆتى پى بەراورد ب كەيت؟
- ۵۴..... كەسىكى تر بە جىهان بناسىنە.....
- ۵۹..... گەر دەتەوئت خەونە كەت لەبار بچىت،
- ۵۹..... كارەكانت دوابخە!
- ۶۱..... ئاستەنگە كان دەستكەوتە كان دروست دەكەن:
- ۶۴..... لە گۆمى بچوكدا، ماسى گەورە پاوناكرىت!
- ۶۶..... رىگايەكى نوئى دروست ب كە:
- ۶۸..... پىش ئەوہى تۆ، خۆت بە دەستەوہ بەدەيت!
- ۷۰..... ھەنگاوىك پىش سەر كەوتن!
- ۷۱..... ساتى گەيشتن، بە ئامانج!
- ۷۳..... بەشى دووہەم: دواى سەر كەوتن و گەيشتن بە ئامانج
- ۷۳..... گەشتە راستەقىنە كە ئىستا دەست پىدە كات
- ۷۶..... بەردەوامبە و مەوہستە!
- ۷۷..... وانەى بە ھىز، بلاوبكەوہ!
- ۷۸..... سەر كەوتنت، بەرھەمى ئارام گرتن بوو:
- ۸۱..... گرنىگ نىيە خاوەنى چ شتىكى؟
- ۸۱..... گرنىگ ئەوہىە چۆن چىژ لەو شتانە دەبىنيت!
- ۸۲..... رىگاي سەر كەوتن، لەبىرمە كە!
- ۸۵..... ئايە، ئەوہ ئەو شتە بوو، كە تۆ دەتويست؟
- ۸۷..... لەسەر كەوتنەوہ فىردەبىن!
- ۸۸..... كوئايى من و دەستپىكى تۆ.....